

„Сигурна и (Пре)Красна промяна“

СТРАТЕГИЯ ЗА СИГУРНОСТ НА ЖИТЕЛИТЕ НА РАЙОН „КРАСНА ПОЛЯНА“

СТРАТЕГИЯТА Е ИЗГОТВЕНА В РАМКИТЕ НА ПРОЕКТ
„СИГУРНА И (ПРЕ)КРАСНА ПРОМЯНА“, ИЗПЪЛНЯВАН С
ФИНАНСОВАТА ПОДКРЕПА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА, ПРОГРАМА
ЕВРОПА 2017.

© Всички права запазени, Програма „Европа“ , Столична община, Фондация „Общество и сигурност“, 2017. Допуска се използване на текстове с единствено условие да бъде цитиран източникът и финансиращата програма.

Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Фондация „Общество и сигурност“ и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Столична община, Програма Европа 2017.

СЪДЪРЖАНИЕ

УВОД

1. **ЦЕЛИ НА МЕСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА СИГУРНОСТ И ОБЩЕСТВЕН РЕД НА ТЕРИТОРИЯТА НА РАЙОН „КРАСНА ПОЛЯНА“.**
2. **ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПОНЯТИЯТА ОБЩЕСТВЕН РЕД И СИГУРНОСТ.**
3. **ПРИНЦИПИ НА ОБЩЕСТВЕНИЯ РЕД И СИГУРНОСТ.**
4. **СЪСТОЯНИЕ НА ПРЕСТЪПНОСТТА И ОБЩЕСТВЕНИЯ РЕД НА ТЕРИТОРИЯТА НА РАЙОН „КРАСНА ПОЛЯНА“.**
 - 4.1. *Видове престъпления;*
 - 4.2. *Изследване на усещането за сигурност на жителите на район „Красна поляна“*
 - 4.3. *Необходимост от промяна;*
5. **ФУНКЦИИ, ПРАВА И ЗАДЪЖЕНИЯ НА СТРУКТУРИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНИЯ РЕД И СИГУРНОСТ**
 - 5.1. *Понятие за полицейска администрация;*
 - 5.2. *Функции на териториалните структури;*
 - 5.3. *Същност на местното самоуправление;*
6. **ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ НА РАЙОННИТЕ И МЛАДШИ РАЙОННИТЕ ИНСПЕКТОРИ ОТ НАЦИОНАЛНАТА ПОЛИЦИЯ С ОРГАНИТЕ НА МЕСТНАТА ВЛАСТ, ОХРАНИТЕЛНИТЕ ФИРМИ И ГРАЖДАНИТЕ**
 - 6.1. Същност на взаимодействието на районните и младши районните инспектори от Националната полиция с органите на местната власт, охранителните фирми и гражданите;
 - 6.2. Взаимодействие на районните и младши районните инспектори от Националната полиция с органите на местната власт.
 - 6.2.1 Взаимодействие на районните и младши районните инспектори от Националната полиция с областните управители;
 - 6.2.2. Взаимодействие на районните и младши районните инспектори от Националната полиция с кметовете на общини, райони и кметства
 - 6.3. Взаимодействие на районните и младши районните инспектори от Националната полиция с охранителните фирми
 - 6.4. Взаимодействие на районните и младши районните инспектори от Националната полиция с гражданите
7. **РИСКОВЕ И ЗАПЛАХИ ЗА СИГУРНОСТТА В РАЙОН „КРАСНА ПОЛЯНА“.**
 - 7.1. *Външна и вътрешна сигурност;*
 - 7.2. *Общи изводи за рисковете и заплахите за обществения ред и сигурност;*
8. **ПРИНЦИПИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНИЯ РЕД И СИГУРНОСТ.**
9. **НАСОКИ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ НА ОРГАНИТЕ НА МВР И ОРГАНИТЕ НА МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ.**
10. **ФИНАНСИРАНЕ.**
11. **МОНИТОРИНГ.**
12. **ЗАКЛЮЧЕНИЕ.**

13. ИЗВОДИ.

УВОД

Стратегиите са важни за всяка област на човешката дейност и социалния живот, но за защитата на сигурността на обществото те са жизнено необходими. Отсъствието на ясни и обективно обосновани стратегии в тази област на знанието не позволява успешното осъществяване на значими приоритети за обществото, запазване на интегритета, постигане на съгласие и консолидация на общността върху националните интереси. Без обществено приети стратегии се подменят целите на общественото развитие от политическия елит в интерес на постоянното участие във властта.

В съвременната реалност съществуват не малко примери за разбирането на стратегиите като управленски механизъм, който претворява политическите намерения в конкретни резултати. Те се възприемат от все повече институции като *модел на мислене*, чрез който изучаваме опита на миналите поколения, оценяваме своите действия в настоящето и вземаме решения какво да правим в утрешния ден, така че да останем фокусирани върху общата цел на съществуване и успешно да постигаме поредица от цели, които да защитят националните интереси в променливите условия на средата на сигурност.

Когато системата е национална държава, желаното крайно състояние принципно е свързано с опазването на фундаменталните ценности на обществото в нея, реализиране на жизнено важните национални интереси и гарантиране на новопоявявящите се интереси в хода на общественото развитие. Ето защо специално внимание се обръща на онези сили, които заплашват същността, функционирането и нормалното развитие на системите за национална сигурност. Затова основополагащият и защитаван с всички налични сили и средства национален интерес е свързан с осъществяването и развитието на нацията.

В резултат на продължителния преходен период в нашата страна след 1989 г. се разработиха множество стратегически документи. Това съвсем не означава, че е налице регламентиран, осъзнат и функциониращ целенасочен процес на формулиране на тези документи и тяхното прилагане в реалния живот. Напоследък, поради незадоволителни резултати от реализацията на стратегическите документи, на практика се заобикаля тяхната управленска ангажираност към промените и се намаля отговорността към взетите стратегически решения. Прибягва се към създаване на нови документи за сметка на поддържането и развитието на вече съществуващите.

В най-широкия смисъл *стратегията* следва да се възприема като „наука и изкуство“. Стратегията осигурява рамката, възможните начини, средства и последователността на тяхното използване, за реализиране на „политики“ за ефективно решаване на обществено-значими проблеми и придвижване на една система от определено състояние в ново желано крайно състояние, като се стреми да отчита променящата се среда, в която съществува системата.

В рамките на институционализирания модел за разработване и реализиране на стратегията за сигурността, държавата присъства много силно със своите институции, като фактор, който играе важна роля в процеса на създаване, преглед и промяна на стратегиите за сигурността. Основно участие вземат изпълнителната и законодателната власт.

Документите представят оценка на средата на сигурност, подходи за посрещане на предизвикателствата, рисковете и заплахите за националната сигурност, защита и реализиране на националните интереси и цели. Документите влияят пряко и косвено върху развитието на необходимите способности и разпределянето на ресурсите.

Целта на настоящата местна стратегия е да се осигури постоянна и адекватна защита на гражданите на територията на район „Красна поляна“ срещу нарушаването на обществения ред и сигурността, създаване на доверие на българските граждани към правовия ред, чрез целенасочени, системни, последователни, решителни и професионални действия във областта

на сигурността, както и координиране на действията на териториалните структури на изпълнителната власт при повишени нива на заплахата, овладяване на кризисните процеси и защитата на гражданите.

Стратегията оформя разбиране за териториална сигурност в рамките на системата за национална сигурност, като извежда на първо място сигурността на гражданина, обществените и икономическите аспекти, без да подценява измеренията, свързани с охраната на обществения ред и защитата на законността. Тук очевидно е проектирано разбирането, че крайният и същинският смисъл на понятието „национална сигурност“ е гарантиране защитеността на отделния гражданин, неприкосновеността на неговата свобода и достойнство. Местната стратегия за сигурност на район „Красна поляна“ посочва гражданските интереси, необходимите условия и предпоставки за тяхното реализиране чрез неутрализиране на рисковете и заплахите за района и за неговите граждани.

„СТРАТЕГИЯТА Е ПОВЕЧЕ ОТ НАУКА: ТЯ Е ПРИЛАГАНЕ НА ПОЗНАНИЕТО В РЕАЛНИЯ ЖИВОТ, РАЗВИВАНЕ НА МИСЛЕНЕ, СПОСОБНО ДА МОДИФИЦИРА ПЪРВОНАЧАЛНАТА ВОДЕЩА ИДЕЯ В СВЕТЛИНАТА НА НЕПРЕКЪСНАТИТЕ ПРОМЕНИ; ТЯ Е ИЗКУСТВО ДА СЕ ДЕЙСТВА ПОД НАТИСКА НА НАЙ-ТРУДНИТЕ УСЛОВИЯ“.

ЦЕЛИ НА МЕСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА СИГУРНОСТ НА РАЙОН „КРАСНА ПОЛЯНА“

Местната стратегия на район „Красна поляна“ обхваща като географски граници територията на района, който е съставен от - ж.к. „Красна поляна“ 1, 2 и 3 част, ж.к. „Разсадник“, ж.к. „Илинден“, ж.к. „Западен парк“ и квартал „Факултета“. Стратегията на района има за цел да очертае най-важните приоритети и мерките, които е необходимо да се предприемат за осигуряване на обществения ред и сигурността на територията на района, да отговори на предизвикателствата, пред които се изправят компетентните институции, за да поддържат и осигуряват устойчива среда, в която гражданите да се чувстват спокойни и защитени.

За постигане на гореизложеното следва да определим следните цели и задачи:

- Осигуряване живота и здравето на гражданите.
- Очертаване на отговорностите на институциите и взаимодействието помежду им срещу нарушаването на обществения ред и сигурност в района.
- Осигуряване правата и собствеността на гражданите, общината и Държавата.
- Поддържане на устойчива среда за сигурност в район „Красна поляна“.
- Гарантиране на безопасност и сигурност в район „Красна поляна“.
- Повишаване на ефективността от работата на полицейската администрация за подобряване на обществения ред на територията на района.

Настоящата местна стратегия е изработена в синхрон със Стратегията за сигурност на Столична община и във връзка със Стратегията за национална сигурност на Република България, посочвайки установения ред за реализиране на основните принципи на територията на района и на Столична община.

ХАРАКТЕРИСТКА НА ПОНЯТИЯТА ОБЩЕСТВЕН РЕД И СИГУРНОСТ.

Демократичните промени в страната доведоха до промяната на обществените изисквания към институциите за осигуряването и поддържането на сигурността. Проблемът за сигурността и обществения ред е ключов за развитие на обществото и неговия просперитет.

Състоянието на обществен ред и сигурност са комплекс от организирани, целенасочени, съвместни и приложими действия на компетентните институции, пряко подпомагани от местната общественост.

При използване на понятието „обществен ред“ за обозначаване на обекта на престъпно посегателство често се посочват такива обществени отношения като „обезпечаване на общественото спокойствие и на обществената сигурност“, „осигуряване на обществена безопасност“, „гарантиране нивото на гражданска безопасност“, „нормално функциониране на държавните органи“, „обезпечаване на сигурността на държавата“ и др.

Изхождайки от предмета на темата, свързана със защитата на обществения ред, същият можем да определим като *състояние на обществените отношения, регламентирани с правни норми, които са задължителни за изпълнение от всички граждани в страната.*

Проблемите на сигурността обективно са в центъра на общественото внимание. Те засягат както интересите на отделната личност, така и интересите на обществото като цяло.

Вероятно *сигурност* е един от най-често употребяваните съвременни термини. Сигурността е фундаментално понятие в повечето теории за обществените отношения, без което не е възможно да се построят техните основни конструкции. Именно поради това е трудно да се изброят дадените за сигурността многобройни определения, още повече, че на пръв поглед то изглежда очевидно и за не занимаващите се с наука хора.

Това, че сигурността е основно понятие в теориите за обществените отношения, не е случайно. Независимо от това какъв аспект от тези отношения се определят като област на сигурността и са предмет на изследване във връзка със сигурността, в края на краищата всичко се свежда до това дали в резултат на осъществяването на тези отношения сигурността нараства или поне не намалява. Ако в тези отношения има противоречие, в което *интересът* е осъзнатата потребност, импулсът на отношенията и всичко е фокусирано в целта за тяхното осъществяване и защита, а *конфликтът* е сблъсъкът на интереси между участниците в отношенията, то *сигурността е критерият, мярката за успешния изход от конфликта*. Това прави сигурността „базово“ понятие, което продължава да привлича изследователите в областта на обществените отношения със своята важност, сложност и противоречивост.

Сигурността е характеристика на всяка система и тя се състои в нейната способност да се съхрани при промяна на средата, условията и обстоятелствата, от които зависи. На основата на анализа на многобройните определения може да се обобщи, че *сигурността е основна необходимост на държавата и другите субекти на социалния живот; цел на дейността на държавата; състояние на отсъствие на заплахата за основните ценности на субекта на сигурността; възможност на дадена социална система (нация, държава, общество, личност) да съхранява и защитава своите ценности от заплахата.*

Сигурността е равновесие. Ако дадена система е в неравновесие или в такова неустойчиво равновесие, при което и най-малкото въздействие върху нея може да я извади необратимо от него, логично не може да се говори за сигурност на тази система. Ако обаче системата е в устойчиво равновесие, така че при всяко въздействие тя, дори да се отклони от равновесното си положение, след кратки колебания да се връща в него, то тогава казваме, че тя има достатъчно сигурност.

В горния смисъл *сигурността* е мярка за *устойчивостта на равновесното положение на системата*. Една система се намира в състояние на сигурност, когато за нея са верни следните твърдения:

- а) няма въздействия, които могат да извадят системата от нейното равновесно положение;
- б) системата има нужните ресурси да предотврати възникването на въздействия, които могат да я извадят от нейното равновесно положение;
- в) ако такива въздействия все пак възникнат, системата има ресурси, с които да ги управлява и неутрализира, така че да запази своето равновесно положение.

В различните исторически периоди съдържанието на сигурността е било определяно различно. В зависимост от господстващите в дадена социална система обществени отношения - сигурността е имала различен смисъл и важност за различните слоеве на обществото. Обикновено през годините нейно мерило е било отношението между властта и сигурността, и по-точно отношението *Държава - Сигурност*.

Дълго време се е смятало, че повече държава означава повече сигурност. От един момент нататък обаче, повече държава вече престава да значи повече сигурност, дори обратното. Защото освен сигурност в обществото се появяват и други ценности и блага - например свободата и човешките права като основа на демокрацията. С развитието на последната сигурността престава да бъде абсолютна ценност, макар да продължава да бъде основно обществено благо.

Сигурността е не само резултат от състоянието на обществото, но и сама поражда процеси в него. Демокрацията най-добре изразява интересите на обществото, защото произтича от него и се създава от него. Но при тежко състояние на обществените отношения обществото лесно става готово да размени повече демокрация срещу повече сигурност. Въпреки това едно от най-ефективните средства за укрепване на сигурността е развитието на истинска демокрация. *Най-важният въпрос в тази връзка е колко сигурност е нужна на обществото, за да се съхрани то като демократично и колко демокрация му е нужна, за да не се разпадне неговата сигурност.*

Теорията за сигурността в голяма степен е построена върху тезата, че държавата има жизненоважна роля за осигуряване на националната сигурност. Това, че цялата система за защита на националната сигурност е създадена и продължава да съществува така, че държавата да е главен фактор за обезпечаване на сигурността на обществото и на отделния човек, е продукт на определен етап от общественото развитие. В отделни периоди тази роля се е променяла и е естествено тя постепенно да намалява с повишаване ролята на международната сигурност. Факт е обаче това, че системата за национална сигурност е все още така структурирана, че продължава да дели предизвикателствата за нея на външни и вътрешни. Когато се разглежда същността на системата за национална сигурност, трябва определено да се посочи, че това не е просто механичен сбор от структури, норми и хора, а сложна организация, с много силни взаимни връзки, координация и управление. Системата е уникален комплекс от компоненти, с различни нива на подчиненост и задължително необходим синергичен ефект, който повишава значително нейните възможности до степен, когато тя преминава в качествено ново състояние и е способна надеждно да генерира сигурност. В толкова сложна социална система, каквато е системата за национална сигурност, именно държавата продължава да е все още главният фактор за нейната устойчивост.

Както сигурността на всяка социална система, така и тази на системата за национална сигурност е такова състояние, при което е гарантирано нормално съществуване на страната и са защитени надеждно нейните жизненоважни интереси. Ако възникне заплахата за тези интереси, системата може да започне да изпитва недостиг на сигурност и да премине в състояние на несигурност. За защита на жизненоважните интереси на страната се използват огромни ресурси, особено тогава, когато само по този начин системата може да гарантира своето съществуване и развитие.

Основно изискване към системата за защита на националната сигурност е тя да съхрани при всякакви обстоятелства способностите си да действа самостоятелно и да реагира адекватно винаги, когато националната сигурност е застрашена. Тези възможности зависят и от това какво е отношението (мястото) на системата спрямо другите такива и доколко тя е интегрирана в системите за колективна сигурност

За да изпълнява предназначението си, една система за национална сигурност трябва наистина да бъде „национална“ по характер, „система“ (с висока степен на интегритет и ефективно управление) и наистина „за сигурност“ (да генерира сигурност). Тази система не бива да разчита на статуквото, а да се самоусъвършенства в съответствие със средата за сигурност. Системата за национална сигурност съществува в определено време и пространство, и е функция както на трайни тенденции, така и на внезапни промени на ситуацията. В нея се преплитат традициите, манталитета и историческата памет на обществото. Затова е неразумно да се мисли, че всяка механично привнесена отвън система може да се възприеме безпроблемно от държавата, обществото и отделните граждани, напротив - подобна присадена „външна“ система за национална сигурност може да предизвика напрежение и конфликти.

Решаваща роля във формирането, функционирането и осигуряването на ефективността на системата за национална сигурност има адекватното осъзнаване от обществото на националните ценности, интереси и цели, от една страна, и тяхното реализиране в политическата, икономическата и социалната организация на обществото и на държавните органи, от друга. *Националните ценности, интереси и цели са основните движещи сили в системата за национална сигурност.* Те определят нейния характер, съдържание, конфигурация, насоченост и са в безусловна взаимна връзка.

Националните ценности са най-стабилния елемент и имат основно значение. Те се формират в хода на историческия процес и в развитието на материалната и духовна култура на определено общество. Тези ценности са фундаментални норми, които позволяват на отделния човек да избере своя позиция, да определи линията на поведението си в жизнено значими ситуации. Основните национални ценности са: любовта към Родината, държавното единство, семейството, свободата на личността, демокрацията, материалното благосъстояние на държавата, териториалната цялост, социалната справедливост, саможертвата за Родината, духовността.

Националните интереси са комплекс от непреходни ценности и политически мотиви за поведение във вътрешно и външнополитически аспект, който отразява стремежа на нацията за съществуване и просперитет. Националните интереси са официално изразените, осъзнати, обективни потребности на обществото, произтичащи от националните ценности и насочени към съхранение, създаване или постигане на благоприятни условия за неговото стабилно съществуване и устойчиво, прогресивно развитие. Те са в основата на определянето на националните цели на нацията.

Критериите, които определят подреждането на националните интереси, се основават от една страна на йерархията на националните ценности, а от друга - от допустимата цена, която може да се плати за тяхната защита. В съответствие с тези критерии най-значимите, жизненоважни интереси са свързани преди всичко със съхраняването, умножаването и защитата на националните ценности.

ПРИНЦИПИ НА ОБЩЕСТВЕНИЯ РЕД И СИГУРНОСТ

Местната стратегия за обществен ред и сигурност се основава на следните принципи:

- Законосъобразност и равенство пред закона на всички граждани;

- Обвързаност и зависимост между сигурността, основните права и свободи на гражданите;
- Диалог и разширено партниране между гражданите, обществото, района, общината и държавата;
- Изграждане на доверие към държавните, общинските и районни институции и сътрудничество на същите с частния сектор, неправителствените организации и гражданите;
- Проактивност и координираност в дейността на държавните институции и организации в съответствие с тяхната компетентност;
- Откритост, прозрачност и отговорност при формирането и провеждането на политиките за обществен ред и сигурност;
- Ефективност и ефикасност на управленските и изпълнителските дейности;
- Демократичен контрол над системата за обществен ред и сигурност.

СЪСТОЯНИЕ НА ПРЕСТЪПНОСТТА И ОБЩЕСТВЕНИЯ РЕД НА ТЕРИТОРИЯТА НА РАЙОН „КРАСНА ПОЛЯНА”.

Полицията е призвана да осигурява сигурността и обществения ред в страната. По закон тя е задължена да противодейства на престъпността и да осигурява защитата на правата и свободите на гражданите, да опазва техните живот, здраве и имущество.

Анализът на данните както от криминалните изследвания, така и от полицейската статистика, показват сравнително висока степен на недоверие към органите на полицията и висока степен на неудовлетвореност от работата им. Това крие сериозни рискове за бъдещето на отношенията полиция – граждани, както и за състоянието на вътрешната сигурност като цяло.

Безпристрастната оценка на сектора „Вътрешна сигурност и обществен ред“ показва, че приближаването на полицейската услуга до потребителите ѝ т.е. гражданите, прозрачността, повишаването на доверието на хората в полицията не са се променили особено за последните години. Ето защо е много важно да се разкрият причините за това състояние, за да се формулират такива мерки, които да предизвикат обрат в работата на полицията и да създадат солидна основа, върху която да се надгражда една нова стратегия в разумно определен срок.

Един от показателите за ефективността в работата на полицията е броят на регистрираните престъпления. Ако се проследи тенденцията в това отношение за последните 10 години, става ясно, че в нашата страна тя е ориентирана към регистрация на все по-малко престъпления. Тази тенденция е трайна и дори се задълбочава. Необходимо е да се отговори на въпроса какви са причините за тази значителна разлика между броя на реално извършените и броя на регистрираните престъпления. Двете най-многобройни групи престъпления, в които попадат и престъпленията, създаващи най-много безпокойства на гражданите и предизвикващи обществено напрежение, са престъпленията против собствеността и общо-опасните престъпления. Най-многобройни в първата група са кражбите. От регистрираните кражби най-многобройни са регистрираните взломни кражби, следвани от домовете и кражбите от МПС.

Резултатите от виктимизационните изследвания през последните години показват, че особено внимание заслужават два въпроса - каква е динамиката на доверието в полицията, т.е. в

каква част от случаите жертвите са се обърнали за съдействие, а ако не са се обърнали, какви са причините за това и каква е общата оценка за работата на полицията.

Основните фактори, които влияят върху разликата между броя на регистрираните престъпления и действителната престъпност са два:

Първо, степента на неприложимост, определяна чрез дела на жертвите на престъпления, които не заявяват за тях в полицията. Според гражданите недостатъчните усилия, полагани от органите на реда, и недостатъчната им ефективност са най-значимите причини за нежеланието на жертвите да уведомяват полицията за извършените престъпления.

Несистемната работа по отстраняване на тези причини води до постоянни колебания в дела на престъпленията, които гражданите заявяват в полицията. Чувствителното повишаване на разкриваемостта на престъпленията, подобряването на отношението към пострадалите и увеличаването на публичността за работата на полицията се очертават като най-важни фактори за намаляване на неподвижността, стабилизиране на доверието в полицията и нарастване на дела на престъпленията, които се съобщават от гражданите.

Второ, разнообразните полицейски филтри при отчитане на заявените престъпления. Те са различни при отделните видове престъпления и поради това, заявените в полицията престъпления невинаги се отчитат от полицейската статистика.

4.1 Видове престъпления на територията на район „Красна поляна“.

Взломни и домови кражби.

Грабежи.

Вандализъм.

престъпленията срещу личността по хулигански подбуди и грабежи

незаконно пребиваващи чужди граждани

Разпространение на наркотични вещества.

Престъпления извършени от малолетни и непълнолетни.

развитие на организираната престъпност

Други.

Кражбите от домовете са сред най-разпространените престъпления в района. Те засягат много голям брой домакинства и ефективността на полицията при разследването им има голям обществен отзвук. През последните пет години делът на съобщилите за взломни и кражби от дома им в полицията варира значително.

Най-сериозните причини - случаите на взломни и домови кражби - да не се съобщават в полицията остават мненията на гражданите, че полицията няма да направи нищо или че полицията не може да направи нищо/няма доказателства. При този вид престъпления като основни причини, довели до неудовлетвореността на жертвите от действията на полицията, се посочват неоткриването на престъпника, недостатъчните усилия, положени от полицията и невъзстановяването на откраднатото имущество. Като важна причина за неудовлетвореността се посочва и това, че жертвите не са били добре информирани от полицейските служители.

Анализът на мненията показва сравнително висока степен на недоверие в органите на полицията и висока степен на неудовлетвореност от работата им. Това крие сериозни рискове за бъдещето на отношенията полиция – граждани и за състоянието на вътрешната сигурност като цяло. Ето защо полицията много трудно ще получи подкрепа от обществото дори когато поставя за решаване справедливи искания. Все пак не може да не предизвика удовлетворение фактът, че и отговорни ръководители в системата на полицията обективно отчитат основните проблеми, като ги определят като:

Недоверие към полицейските органи - негативно отражение както върху възможностите за получаване на информация, така и върху системите за превенция.

Формален подход - при извършване на отделни полицейски действия, при наблюдение на лицата от криминалния контингент, при събиране на информация.

Недостатъчно качество на средносрочния анализ на оперативната обстановка - невъзможност за реструктуриране на ресурсите.

4.2. ИЗСЛЕДВАНЕ НА ЛИЧНОТО УСЕЩАНЕ ЗА СИГУРНОСТ НА ЖИТЕЛИТЕ НА РАЙОН „КРАСНА ПОЛЯНА“

Въведение:

В периода 15 юни – 10 август 2017 г. беше проведено изследване по проект „Сигурна и (Пре)Красна промяна“, финансиран от Столична община, Програма Европа 2017 г., което имаше за цел да се проучат нагласите и разбиранията на жителите на район „Красна поляна“ по отношение на сигурността и мерките, които е необходимо да се предприемат, за да се почувстват по-сигурни и да се направят препоръки относно ефективността на работата в тази насока на администрацията на район „Красна поляна“. Изследването е основополагащо за изготвяне на местна стратегия за сигурност, основана на нуждите на жителите на Района.

Сигурността, в контекста на изследването беше разглеждана като базисна потребност, която трябва да бъде удовлетворявана посредством интегрирани политики.

Сигурността е потребност, породена от недостига: тя изисква физически или психологически условия, които личността се стреми да поддържа в приемлив диапазон. Когато потребността от сигурност бъде удовлетворена, свързаната с нея мотивация намалява или изчезва, и поведението на човека се променя.

При обявяването на изследването и при подбора на целевата група на анкетираните изрично беше указано, че в него преобладаващо се търсят за участие икономически активни хора, които живеят на територията на район „Красна поляна“.

На територията на Столична община към момента не е правено подобно изследване, което да установи индивидуалното усещане за сигурност, да сравни усещането за сигурност на жителите на столицата в различни райони и да идентифицира мерките, които гражданите на район „Красна поляна“ очакват да се предприемат от общинската администрация за справяне с несигурността. **Изследването поставя началото на един дълъг процес, където ще се промени разбирането за сигурността и отделната личност ще има все по-голямо влияние върху формирането, прилагането и изпълнението на местни политики за сигурност в район „Красна поляна“.**

Избраният метод за проучване на усещането и политиките за сигурност, може да бъде определен като комплексен, включващ количествено изследване, чрез офлайн и онлайн анкета, популяризирана сред жителите на район „Красна поляна“ и качествено изследване, посредством провеждане на фокус-групи с лица, които живеят и работят на територията на Района.

Изследването имаше качествен и количествен компонент:

1) Качествено изследване - провеждане на 10 фокус-групи, в които взеха участие 121 души и което се проведе в периода 15 - 30 юни 2017 г. Във фокус- групите взеха участие лидери на мнение в различни общности, млади хора, учители, родители и експерти. При организирането на фокус-групите се взе предвид различната ситуация в различните квартали на район „Красна поляна“ и именно поради тази причина бе направена предварителна селекция на местата на провеждане и участниците във фокус-групите, като основната цел беше в тях да участват както активни, образовани, така и неграмотни и маргинализирани жители на район „Красна поляна“. При предварителната подготовка и организация на фокус-групите беше заложено изискването част от участниците да живеят в други квартали и да работят в район „Красна поляна“, за да може да се сравни личното усещане за сигурност в различните райони на Столична община.

2) Количествено изследване - попълване на анкета (печатна и онлайн), извършено в периода 15 юни – 10 август 2017 г., в което участваха 359 души. Част от анкетните карти бяха попълнени от участниците във фокус-групите, а други бяха разпространени в общностните центрове (читалищата) и сградата на администрацията на район „Красна поляна“ като част от информационните брошури за проекта и етапите на реализация. На хартиен носител бяха получени 145 попълнени анкетни карти, а в онлайн изследването имаше попълнени 214 анкети. Онлайн анкетата бе публикувана на сайта на Фондация „Общество и сигурност“, социалните мрежи и създадени специални групи от жителите на район „Красна поляна“, имащи за цел да се споделят и обсъждат проблемите в Района и да се предлагат решения за справяне с тях.

Методология

При избора на методологията за провеждане на изследването беше отчетен характера на поставената цел и бяха спазвани следните принципи: прецизност, доказана висока етичност, уважение на дискретността и ефективно съчетаване на количествените с качествените показатели и критерии.

Количествен подход

Важен аргумент в полза на прилагането на количествен подход бе, че проучването може да бъде повторено отново след няколко години и да се проследи и измери промяната на личното усещане за сигурност и ефективността на политиките за сигурност на район „Красна поляна“ в тази сфера. Количественото проучване може да бъде разширено и да бъдат добавени и нови въпроси в зависимост от контекста и промяната в средата за сигурност в Района, което ще позволи да се измери развитието на посочените показатели във времето.

Качествен подход

Качественият подход позволява фокусирането в дълбочина върху конкретни територии и проблеми на местната общност и власт, а също така постига напълно целите, които си поставя настоящото изследване. Качественият подход от една страна въвежда участниците в темата „сигурност“, повишава информираността им за ролята и отговорността на общинската администрация в това отношение и гарантира получаването на отговори, които са дискутирани в група и осмислени от участниците. Несъмнено това предопредели възможността след анализ на резултатите от количественото и качествено изследване да се пристъпи към изводи, заключения и предизвикателства, за които да се предполага, че ще са валидни не само за район „Красна поляна“, но и за други райони на Столична община.

Количествено изследване – анкета

Анкетният лист съдържа само затворени въпроси. Анкетата на хартиен носител бе необходима, за да се обхванат жители на район „Красна поляна“, които не биха могли да се обхванат по друг начин (възрастни хора, лица с основно и/или по-ниско образование, млади хора, които използват социални мрежи, но темата „сигурност“ към момента им е безинтересна, лица, които не използват социални мрежи и др.)

Независимо от относително ниските равнища на получавани отговори при он-лайн анкетите, касаещи непопулярни теми, като темата „сигурност“, бе използван и този инструмент, защото целевата група на изследването са икономически и граждански активни хора, които разпознават проблематиката.

Качествено изследване – фокус-групи

Използваната методология за идентифициране на спецификите на всеки един квартал в район „Красна поляна“, идентифициране функцията и отговорностите на представителите на различните заинтересовани страни и дискутирането на едни и същи въпроси, комбинират качествените и количествени подходи за целите на теоретичния анализ.

Методът предоставя възможност да се проведе дискусия и да се идентифицират основните предизвикателства пред сигурността и политиките за сигурност на местно ниво, а също така и ролята на местната власт, правоохранителните органи, гражданите и медиите за решаване на проблемите, с които се сблъскват и справяне с нарастващата несигурност. Провеждането на фокус-групи позволи да се води групата целенасочено към темата и да се структурират резултатите от тях. В същото време по този начин се избегна рискът да се акцентира върху субективните възгледи на респондентите и те да се отразят негативно на изследването.

Що се отнася до въпросите, обсъдени по време на фокус-групите, то те са:

1. По какъв начин се е променило тяхното усещане за сигурност? Чувстват ли се сигурни и ако да, кои са политиките на местната власт, които ги карат да се чувстват по този начин? Кога са започнали да се чувстват несигурни и каква е причината за това?
2. Били ли са жертви на престъпления или свидетели на нарушения ако да, какви? Сигнализирали ли са? Каква е била реакцията на институциите? Какви са резултатите?
3. Кои са добрите практики и успехи на район „Красна поляна“ и кои са мерките, които трябва да се предприемат, за да се повиши личното усещане за сигурност на жителите?

Важно е изрично да се подчертае, че подреждането на въпросите отразяват не толкова йерархията на тяхната значимост, колкото имат за цел да се постигне етично, целенасочено, смислено и резултатно структуриране на изказванията на участниците във фокус-групите, с цел придобиване на задълбочена представа за ситуацията във всеки квартал, идентифициране на добрите практики и предизвикателства пред местната власт, за да се изготви успешна стратегия за сигурност и за мобилизиране на обществена подкрепа в нейното изготвяне и реализиране.

Изследвана съвкупност

Целевата група, идентифицирана за **количествения въпросник**, е съставена от икономически и граждански активни хора, представители на структури на гражданското общество и представители на местната законодателна и изпълнителна власт. В целевата група са включени и служители в различни институции. Участниците в изследването са разпределени в 6 възрастови и 4 образователни групи, както и по квартали в район „Красна поляна“.

Комбинирайки опыта, знанията и оценките на целевата група се постигна възможно най-оптималният резултат по отношение на личното усещане за сигурност сред икономически и граждански активните граждани на район „Красна поляна“.

Би следвало да се подчертае, че всички участници в **качественото проучване** показаха висока степен на отвореност и разбиране по темата, демонстрирайки ясно желанието си да осветлят в детайли всички разисквани въпроси. В процеса на разговорите бе получена много голяма по съдържание и по обем информация. Цялата релевантна информация в нейната същност е отчетена и интегрирана в анализа на проблемите и предложенията за тяхното решаване, публикувани във втората част на настоящия документ. Все пак, предвид обемните ограничения, част от информацията е представена в синтезиран вид.

Специфични цели на изследването

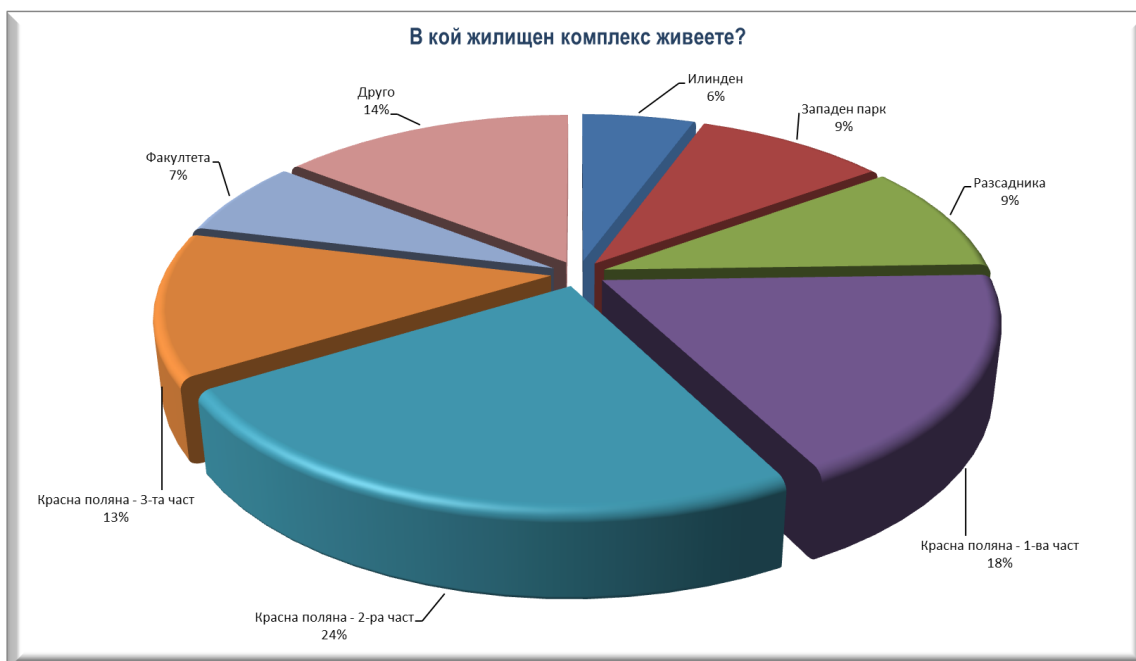
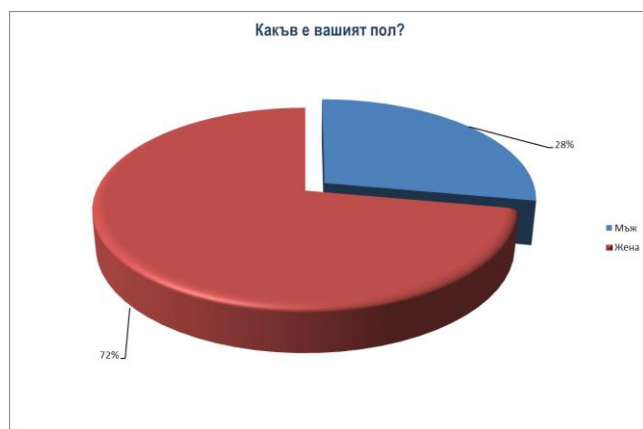
Специфичните цели, които се поставиха, са:

- Да се установят нагласите на жителите на район „Красна поляна“ в областта на личната сигурност и безопасност;
- Да се идентифицират конкретни мерки, които да се предприемат, за да се отговори на потребностите от сигурност на гражданите; Да се установи доверието в местните институции и поведенческите модели в ситуация на несигурност;
- Да бъдат очертани основните параметри на местна стратегия за сигурност, около които да се обединят представители на изпълнителната и законодателната власт за подобряване средата за сигурност в район „Красна поляна“;

РЕЗУЛТАТИ ОТ КОЛИЧЕСТВЕНО ПРОУЧВАНЕ

I. Демография

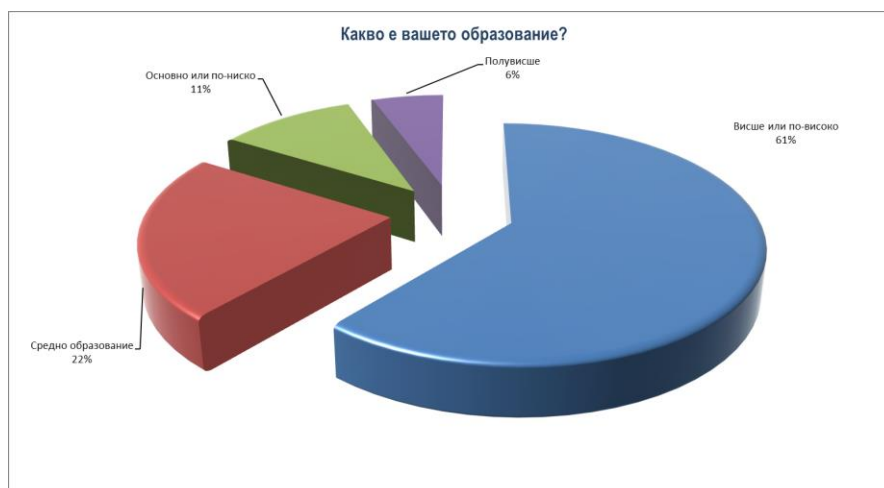
Общият брой респонденти е 359 души, от които 100 (28%) мъже и 259 (72%) жени. Най-голям е дялът на живеещите в Красна поляна 2-ра част – 86 души (24%), а след това са жителите на Красна поляна 1-ва част – 64 души (18%), Красна поляна 3-та част – 43 души (13%). Равен е броят на жителите на кварталите „Западен парк“ и „Разсадника“ – по 34 души (9%), както и на жителите на квартал „Факултета“ – 24 (7%) и „Илинден“ – 20 (6%). Сериозен е дялът на лицата, участвали в изследването, които живеят в други квартали и населени места на територията на Столична община – 52 души (14%).

Най-голям е делът на лицата на възраст 36-45 години - 91 души (25%, от които 64 души обхванати в онлайн изследване), които представляват и по-голямата част от икономически активното население на район „Красна поляна“, които са се реализирали професионално и са създали семейства. На второ място са участниците във

възрастовата група над 56 години – 72 души (20%, от които 26 души са попълнили анкетата онлайн, а 46 са я попълнили на хартиен носител). Делът на респондентите на възраст 26-35 години е 66 души (18%, от които 53 души са попълнили анкетата онлайн, а 13 са го направили на хартиен носител), 46 – 55 години е 63 души (18%, от които 35 са попълнили въпросника онлайн, а 28 души са го попълнили офлайн) и е относително равен, а лицата на възраст 19 – 25 години са 35 души (10%, от които 26 души са участвали в онлайн изследването). Най-нисък е процентът на респондентите на възраст под 18 години – 32 души (9%, от които всички са попълнили анкетата на хартиен носител), но това е разбираемо, защото това са лица, които са обхванати само и единствено, чрез офлайн проучване.

По отношение на образователния статус, най-голям е делът на участниците с висше или по-високо образование – 220 души (61%, от които 129 души участвали в онлайн и 91 в офлайн изследването). На второ място са участниците със средно образование – 81 души (23% - 61 души в онлайн и 20 в

офлайн изследване), следвани от лицата с основно или по-ниско образование – 38 души (11%, от които само трима души са попълнили онлайн анкетата). Най-малък е делът на лицата с полувисше образование – 20 души (6%, от които 15 души са попълнили анкетата онлайн).

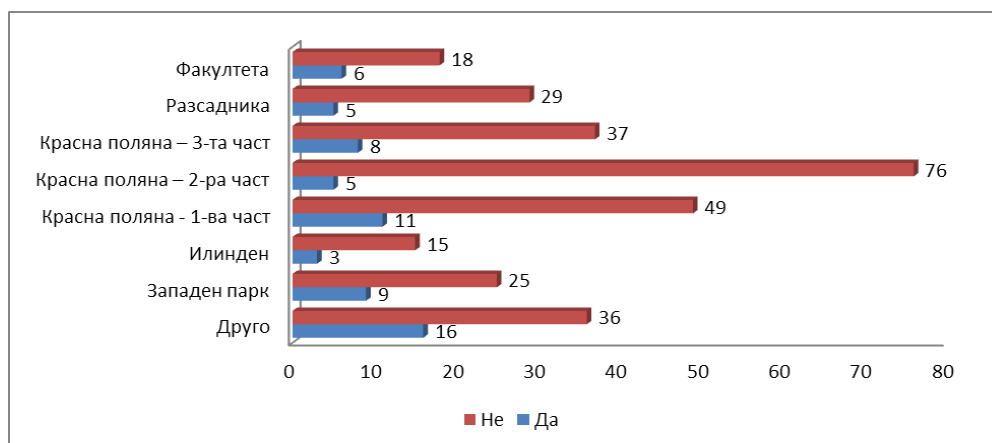
II. Усещане за лична сигурност на жителите на район „Красна поляна“

Делът на гражданите, които се чувстват несигурни за себе си и своите близки е 79 % (285 души) от общия брой участници в изследването, докато тези, които се чувстват сигурни е 18% (63 души). 3% (11 души) са посочили отговорът „друго“, а в полето за отговор са пояснили, че „през деня се чувстват сигурни и спокойни, но в тъмната част на денонощието – не“, казали са, че „донякъде се чувстват несигурни“ или са акцентирали, че „изобщо не се чувстват сигурни“.

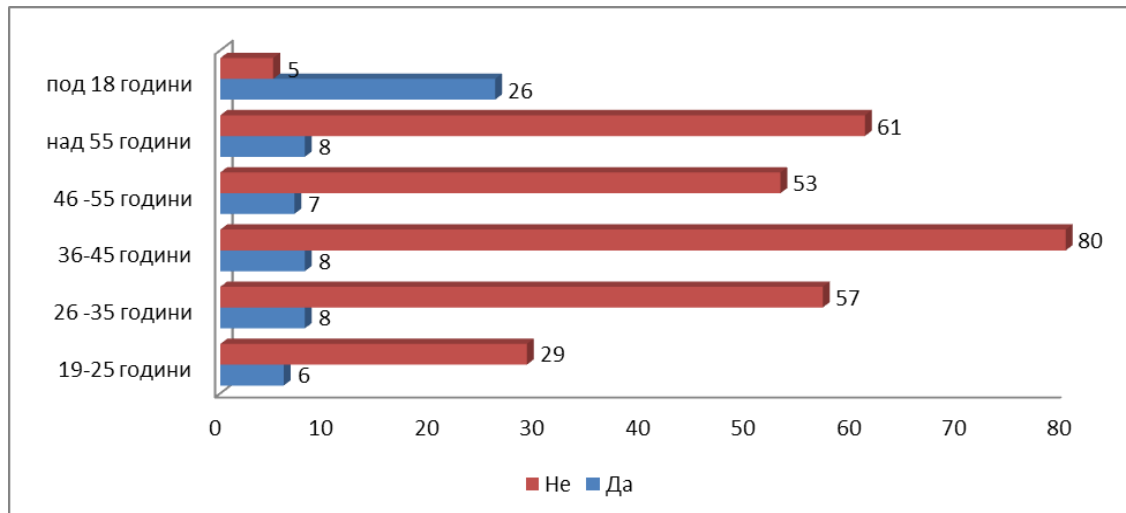

Забелязва се, че най-висок е делът на лицата, които се чувстват несигурни в кварталите „Красна поляна“ 2-ра част (94% от респондентите в този квартал), в кварталите „Разсадника“, „Красна поляна“ 1-ва и 3-та част, както и в „Илинден“, делът на живущите там, които се чувстват несигурни е относително еднакъв и е в диапазона 82-85% от участвалите в изследването, живущи в този квартал.

Най-висок е делът на лицата, които се чувстват сигурни в кварталите „Факултета“ и „Западен парк“ – 25 %, както и на лицата, които живеят в други квартали и/или населени места на територията на Столична община – 30 %.

По отношение на личното усещане за сигурност на жителите на район „Красна поляна“ по възрастови групи, то голяма част от лицата на възраст под 18 години (83 %) от респондентите се чувстват сигурни. Над 90% от участниците в изследването на възраст 36 – 45 години са посочили, че се чувстват несигурни, а също така и 88% от лицата на възраст 26 – 35 години и над 55 години, а делът на лицата, които се чувстват несигурни и са на възраст 19-25 години е 83%.

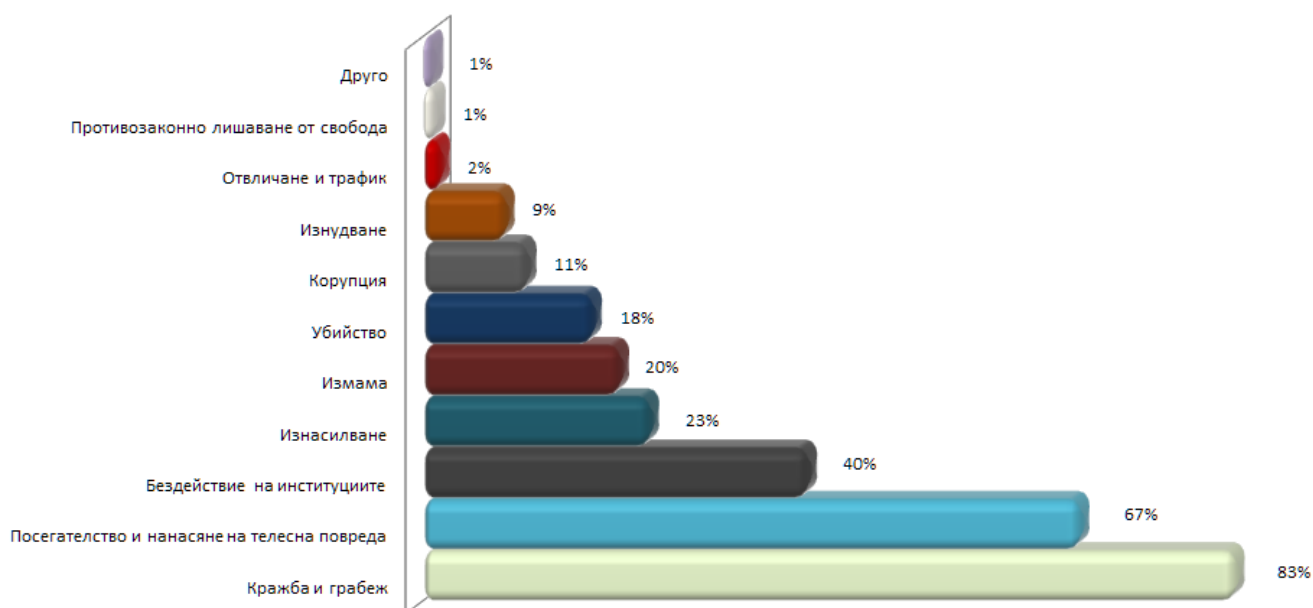
Половината от участниците в изследването са казали, че се чувстват по-несигурни в район „Красна поляна“ в сравнение с другите райони на Столична община, а 27% са отговорили, че се чувстват еднакво несигурни, независимо в кой район се намират. Делът на тези, които са казали, че се чувстват по-сигурни в район „Красна поляна“ е 5%, а тези, които се чувстват еднакво сигурни е 11%.

Най-голям е делът на участниците в изследването, които се страхуват, че ще станат жертва на кражба и грабеж - 299 души (83%), посегателство и нанасяне на телесна повреда – 242 души (67%) и бездействие на институциите – 142 души (40%). Най-слаби са притесненията на респондентите, че могат да станат жертва на противозаконно лишаване от свобода – 5 души

(1%), отвлечане и трафик – 7 души (2%), изнудване – 31 души (9%) и корупция – 39 души (11%). Относително висок е дялът на отговорилите, че се притесняват, че ще станат жертва на изнасилване – 84 души (23%), измама – 73 души (20%) и убийство – 63 души (18%). В тази част процентът на дадени отговори надхвърля 100, тъй като беше дадена възможност да се посочат три отговора, което да определи трите основни заплахи, които усещат жителите на район „Красна поляна“ за личната си сигурност.

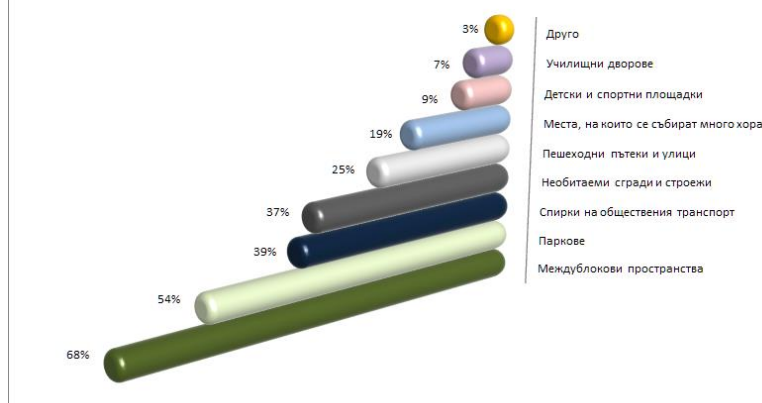
Кои са престъпленията, на които се притеснявате, че има най-голяма вероятност да станете жертва?

Най-несигурни, жителите на район „Красна поляна“ се чувстват в междублоковите пространства – 244 души (68%), парковете – 195 души (54%), спирките на обществения транспорт – 141 души (39%) и необитаемите сгради и строежи – 132 души (37%).

Респондентите са отговорили, че най-малка заплаха за личната си сигурност и безопасност усещат в училищните дворове – 26 души (7%), детските и спортни площадки – 34 души (9%).

Кои са местата в район "Красна поляна", на които се чувствате несигурни?

Относително високи са нивата на несигурност на жителите на Района на пешеходни пътеки и улици – 91 души (25%) и сред местата, на които се събират много хора – 69 души (19%). В тази част има сериозно натрупване на отговори в поле „Друго“ – 11 души (3%), които са посочили, че се чувстват несигурни около местата, на които има концентрация на роми и са посочили „Виетнамски общежития“, „Западен парк“ и булевард „Вардар“ (9 души) и пазарите (2 души).

Основните причини хората да се чувстват несигурни на тези места са, че се събират хора, чието поведение се определя като рисково – 280 души (78%), няма представители на органите на реда – 217 души (60%) и че не са осветени – 162 души (45%)

Една четвърт от респондентите – 88 души са казали, че изпитват страх, 79 души (22%) са казали, че една от причините да се чувстват несигурни е, че местата не се поддържат добре, а според 63 души (18%) няма добра светлинна и звукова сигнализация. Едва 18 души (5%) от участниците в изследването са посочили, че се чувстват несигурни, защото се опасяват от срутване. 2 % (7 души) от анкетираните са посочили друга причина да се чувстват несигурни поради различни от посочените причини, като отговорите са: „редовно има проблемни индивиди – роми, а и съм нападан многократно“, „кражбите са ежедневие навсякъде“, „ромските и полицейските своеволия“, „лисата на контрол от страна на институциите и безнаказаното поведение“, „има много роми“ (2 души) и „Умишлена незаинтересованост на отговорните институции. Пълно е с бездомни кучета. Неизвестно е какво се случва със строежа в парк „Лебеда“ и др.“

III. Доверие в институциите по отношение на личната сигурност на жителите на район „Красна поляна“

Най-разпознаваемата институция по отношение на личната сигурност и безопасност е полицията – 239 души (67 %), следвана от общинската администрация – 63 души (18%). Еднакъв е делът на участници в изследването, които са посочили, че по отношение на личната си сигурност и безопасност разчитат на пожарна безопасност и защита на населението (44 души), съда (43 души) и граждански и неправителствени организации (43 души). На последно място от институциите се нарежда прокуратурата – посочена от 33 души.

Изключително висок е делът на лицата, които са казали, че не вярват на никоя от институциите и разчитат само на себе си – 118 души (33%), разчитат на доброволни отряди, които се самоорганизируют – 64 души (18%), които заедно с отговорилите, че разчитат на приятели и познати на властови позиции – 30 души (8%) говори за изключително притеснителна тенденция за намаляване и оттегляне на доверието в институциите и реализиране на лични стратегии за сигурност, свързани със самоорганизирането на индивиди и групи, което може да доведе (а и най-вероятно води) до саморазправа.

IV. Потребности на гражданите и мерки за подобряване на средата за сигурност

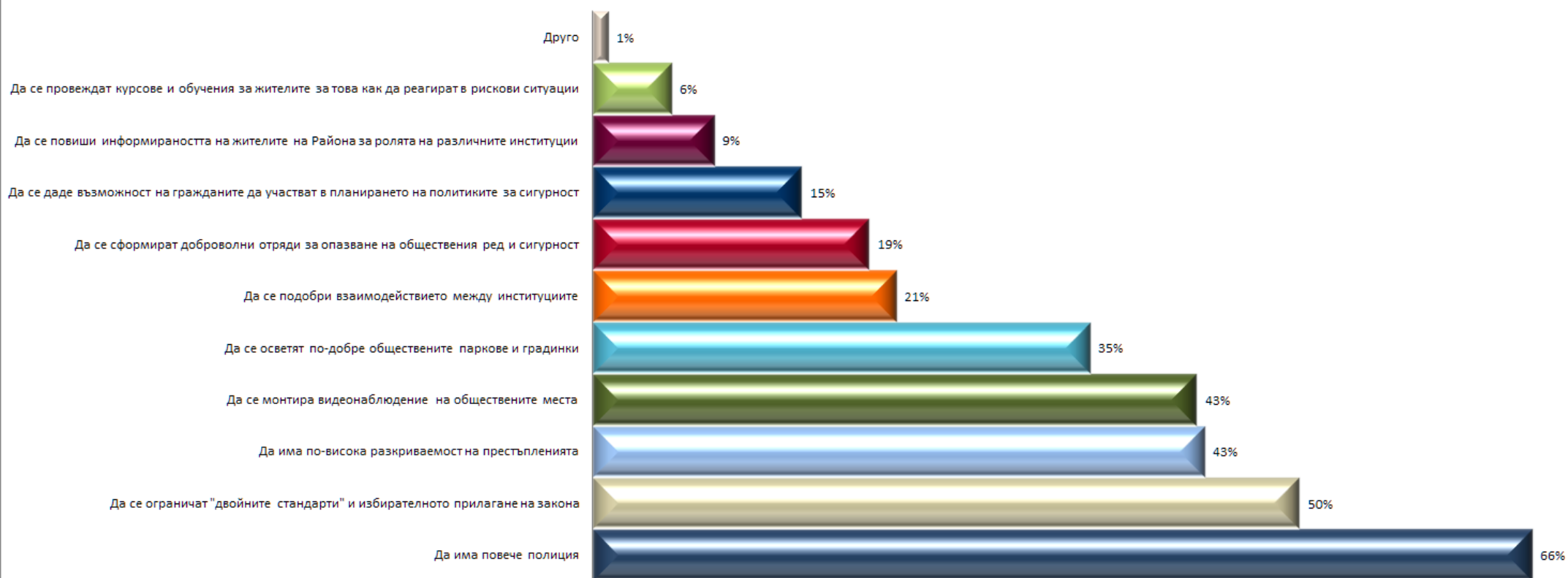
Най-голям е делът на жителите на район „Красна поляна“, които искат да има повече полиция – 238 души (66%), да се ограничат "двойните стандарти" и избирателното прилагане на закона – 179 души (50%), да има по-висока разкриваемост на престъпленията – 155 души (43%), да се монтира видеонаблюдение на обществените места – 153 души (43 %) и да се осветят по-добре обществените паркове и градинки – 126 души (35 %).

Повече от 20% от участниците в изследването (77 души) са посочили необходимостта от подобряване на взаимодействието между институциите, а делът на тези, които желаят да се сформират доброволни отряди за опазване на обществения ред е почти идентичен – 19% (70 души).

Да се предвидят мерки и механизми за участие на гражданите в планирането на политиките за сигурност са пожелали 15% (53 души) от респондентите, а същият дял са пожелали да се предприемат мерки, повишаващи информираността на жителите за ролята на институциите 9% (31 души) и провеждане на курсове и обучения за реакция в рискови ситуации 6% (20 души).

1% (4 души) от участниците в изследването са посочили друго като мярка, от които 1 е посочил, че е важно да се реши проблемът с бездомните кучета, а трима, че трябва да се реши проблемът с ромските гета и незаконните постройки.

Кое е най-важното нещо, което трябва да се направи, за да се повиши сигурността на жителите на район "Красна поляна"?

1. Жителите на район „Красна поляна“ се чувстват по-несигурни в сравнение с живущите на територията на други район в Столична община като най-високи са нивата на несигурност сред жителите на квартал „Красна поляна“ – 1-ва част.
2. Ясно се разпознават двете основни институции, които са отговорни за сигурността и безопасността на жителите на район „Красна поляна“, а именно полиция и общинска администрация, но тези институции се определят като недостатъчно добре обезпечени с човешки и финансови ресурси, доверието в полицията е ниско и като цяло работата и на полицията и на общинската администрация по отношение на личната сигурност и безопасност се определя като не особено ефективна и неkoordinирана.
3. Ниското доверие в институциите утвърждава нови поведенчески модели за решаване на проблемите, част от които са свързани със самоорганизиране, саморазправа и раздаване на „улично правосъдие“ или оказване на влияние на близки и познати на пострадали, което също е инструмент, свързан със самоорганизирането и саморазправата.
4. Изключително важно е спешно да се предприемат мерки, които да осигурят по-голяма концентрация на полицейски сили на територията на район „Красна поляна“, да се синхронизира работата и взаимодействието на институциите и да има както по-висока разкриваемост на престъпленията, така и да се ограничат „двойните стандарти“ и избирателно прилагане на закона.
5. Общинската администрация е необходимо да предприеме спешни мерки за мониториране на видеонаблюдение на обществените места и по-добро осветяване на обществените паркове и градини.

РЕЗУЛТАТИ ОТ КАЧЕСТВЕНО ИЗСЛЕДВАНЕ

При проведените фокус-групи бяха обсъдени в детайли предизвикателствата, пред които се изправят живущите и работещите на територията на район „Красна поляна“.

Представителите на различните групи, които взеха участие във фокус-групите заявиха, че въпреки, че понятието „сигурност“ и личното усещане за сигурност е широкоспектърно, то когато се говори за сигурност в район „Красна поляна“ е необходимо да се има предвид преди всичко физическата сигурност и неприкосновеност. Всички участници определиха темата като изключително важна и споделиха, че нейното обсъждане не е навременно, а закъсняло, защото в момента гражданите живеят в ситуация на изключителна несигурност и непознаване ролята на институциите, което в съчетание с тяхната неефективност и ниското доверие в тях прави ситуацията изключително рискова.

Лично усещане за сигурност: младежи

Сред проведените фокус-групи имаше една, в която участниците бяха младежи на възраст 14 – 19 години. Основните проблеми, които посочиха младите хора са свързани с увеличаващият се брой лица, употребяващи наркотични вещества, в т.ч. споменаха и за свои съученици, които употребяват наркотици. Притесненията, които изпитват са свързани с непознаването на правилните поведенчески реакции в случай на агресивно поведение от страна на лица употребили наркотични вещества.

Според младежите, опасностите в квартала са повече, поради наличието на много зелени площи, които не се охраняват, а част от тях не са и осветени. Като конкретни места, които те смятат за опасни бяха посочени парк „Западен парк“ и парк „Бори Мечката“ (вторият като място, на което се правят срещи, за употреба на наркотични вещества). Споменаха някои места, за които знаят, че се провеждат уредени боеве между фенове на различни футболни клубове и беше споменато за наличие на сборища на хора в „бункери“, които определиха като опасни.

Учениците разказаха за случай, в който са имали масови кражби на лични вещи и пари в клас. Сигнализирали са няколкократно на класния ръководител и на директора, но единствените мерки, които са предприели са свързани с провеждането на разговор с всички по темата. **Проблемът е решен от учениците, които са установили извършителя на кражбите, стигнали са до саморазправа и в момента това дете е в пълна изолация от съучениците си.**

Прави впечатление как след първоначалната изненада на учениците, те нямаха проблеми да споделят своите лични истории и преживявания, част от които бяха свързани с разпространение на материали с еротично/порнографско съдържание в социални мрежи, случаи на проституция и др.

На въпроса дали училищните психолози и педагогически персонал са информирани за тези проблеми, те отговориха, че не са ги споделяли с тях първо, поради факта, че подобна инициатива и интерес за установяване на проблемите не е проявявана от страна на персонала и второ, поради съмнения, че ще се запази конфиденциалността на информацията, която споделят. Младежите споменаха, че имат срещи с представители на „Детска педагогическа стая“, които им предоставят информация за основни умения за превенция на рисково поведение, но имат нужда от регулярни срещи в сигурна среда, за да говорят за проблемите си.

Заявиха, че им липсват умения за реакции в рискови ситуации и не познават ролята и функцията на различните институции.

Лично усещане за сигурност: родители и учители (7 фокус – групи)

92 ОУ „Димитър Талев“, фокус-група с учители

Голяма част от участниците споделиха, че са били жертви на кражби и грабежи, като отнетите вещи са бижута (синджирче, обеци), чанти и дори торта. Голяма част от грабежите са извършени в района на метростанция „Вардар“. Част от тях споделиха, че са имали проблеми със свързването с оператор на телефон 112 (чакали са 3 минути на линията) и времето, в което се е появил полицейски патрул. Участниците споменаха, че в ситуации, в които са били нападнати е имало хора около тях, които са останали безучастни и не са реагирали, което те обясняват като резултат от неуспешните политики за включване на етническите малцинства и липсващата политика за формиране на култура за сигурност. Беше заявено, че за голяма част от извършените домови кражби те не сигнализират, тъй като не се разкриват и не виждат смисъл.

Други случаи на кражби и грабежи, за които разказаха участниците са в трамвай (отнета чанта), супермаркет (откраднати продукти), на улицата (грабеж на бижута), училищна лафка (вандализъм и грабеж). Освен затруднения със свързването с оператор на телефон 112, бяха споделени случаи, в които е чакана линейка в продължение на 20 минути и патрулен автомобил в продължение на 30 минути.

Освен района на метростанцията, участниците определиха като опасен и района около 123 СУ „Стефан Стамболов“. Споделиха, че имат съмнения (чували са от хора в своето обкръжение), че туристическата спалня се използва за настаняване на незаконно пребиваващи мигранти и организиране на последващия им трафик извън България. Освен това казаха, че се занимават с разпространение на наркотици и че единственият вариант този проблем да бъде решен е ако тези хора ги няма. **Тяхната позиция е, че проблемът се задълбочава и една от големите управленски грешки, които са допуснати е че в туристическата спалня се настаняват хора, които са от територията на цялата страна.** Първоначалното намерение за настаняване на самотни майки е определено като добро, но липсващото последващо извеждане и увеличаване на членовете на семействата е довело до тази ситуация, която участниците

определиха като безизходна, защото националните политики не предвиждат решение на подобен тип конфликти, а и няма политическа воля за това.

Участниците споделиха, че основният проблем, според тях са множеството кражби, които се извършват от ромите, в т.ч. и деца, които са необразовани и не посещават училище. Те казаха, че има сериозна разлика в нагласите и отношението към образованието на живеещите в различните „гета“, като определиха населяващите „Факултета“ и „Татарли“ като местно население, което е склонно да спазва и следва обществените норми. За тях новонастанените и неплащащите наем в туристическата спалня трябва да бъдат изселени. **Участниците са наясно с трудностите при извеждането на семействата, населяващи Виетнамските общежития, но са категорични, че това е в резултат на неуспешни и неадекватни управленски решения и цената, която трябва да бъде платена и отговорността, която да бъде понесена за тях не трябва да е от хората, населяващи район „Красна поляна“.** За тях хората, които са настанени в туристическата спалня идват от някъде и трябва да бъдат изселени там, от където са дошли като това може да се направи през заетост, макар това да представлява вторична сегрегация. В допълнение смятат, че всички видове социални помощи трябва да бъдат спирани ако децата не посещават училище.

Според участниците, образователната интеграция трябва да се извършва изключително внимателно, защото в училища, в които има преобладаващ брой деца от ромски произход започват процеси, в които родителите на деца с български етнически произход ги записват в други училища. Учителите казаха, че критичният максимален брой на деца от ромски произход в клас е 4-5 деца, защото ако са повече те сформират своя собствена общност и не приемат/отхвърлят правилата въведени от учителя и другите ученици и това прави интеграцията невъзможна.

Наред с всичко споменато, участниците казаха, че са свидетели на безнаказаност и посочиха примери за това как в градски транспорт, пътниците без билет от ромски произход не се санкционират, а извършителите на кражби не само не се наказват, но и не се залавят.

Беше споменато, че ако този проблем не се реши, той ще се задълбочи и ще се разпространи на територията на целия град, т.к. район „Красна поляна“ има изключително добре изградени транспортни връзки и за 10 минути се стига до центъра на града и в случай на възникване на конфликти, то те много бързо могат да се разраснат и да излязат извън пределите на района.

Друг проблем, който бе посочен е свързан с чистотата не само в района, но и в училището – казаха, че вечер младежи се събират в училищния двор и освен, че замърсяват има случаи на вандализъм.

Районите на 123 СУ и 28 СУ и пазара „Димитър Петков“ и бул. „Ал. Стамболийски“ бяха посочени като места, в които са съсредоточени проституцията и разпространението на наркотични вещества.

Друг проблем, който беше посочен е свързан със заложените къщи, като участниците казаха, че само около училището има 4 заложни къщи. Липсата на изискване да се доказва собствеността на предметите и стоките, които се залагат, според тях, е един от факторите, които насърчават извършването на кражби, т.к. бижутата и техниката се продават много бързо и лесно. Участниците казаха, че би било добре да се поиска статистика за броя на заложените къщи в район „Красна поляна“ и другите райони на територията на СО и изразиха предположение, че те са много повече на територията на Красна поляна. Освен данни за броя на заложените къщи, те споделиха, че им е много интересно какъв е точният брой на лицата, които живеят във виетнамските общежития.

В края на срещата, участниците заявиха, че полицията има информация за всичко, което е говорено, но не са наясно каква е причината да не се предприемат конкретни мерки за решаване на тези проблеми. Внуши се и известно съучастие на полицията.

123 СУ „Стефан Стамболов“, фокус-група с учители, психолози и експерти

Участниците и в тази група споделиха, че са били жертви на кражби и грабежи и то нееднократно. И в тази група, подобно на предишните основно се краде от мазета и апартаменти, а най-често жертвите са възрастни хора. За първи път в тази група бяха споменати случаи, в които се открадват автомобили, които 3-4 дни по-късно са върнати на адреса. Основното предположение на участниците е, че се използват за трафик на нелегално пребиваващи мигранти, като казаха, че знаят, че има депо за мигранти във Факултета. По отношение на кражбите на автомобили бе споменато, че има случаи, в които са откраднати гуми с джанти и са върнати само джантите и други, в които при откраднатото МПС полицаите е казал, че автомобилът е вече в Сирия, регистрирали са престъплението, но застрахователната компания е тази, която е направила разследване и е открила откраднатия автомобил.

Беше споделян случай, в който е открадната техника, която е намерена от собственика в сайт за продажби. Собственикът се представя за купувач и отива заедно с полиция и документите за собственост, за да се залови извършителя на престъпление, но се оказва, че фактурата и серийният номер не са достатъчни, за да се докаже собствеността. Полицията не е поискала документ за собственост на техниката на „продавача“, което бе определено като огромен процедурен пропуск в резултат, на който няма наказан извършител, има загуба за жертвите, усещане за неефективност на полицията и цялостно недоверие в институциите. **Липсата на доверие бе определена като сериозен проблем от участниците, които също споделиха, че не вярват нито на МВР, нито на съда, нито на прокуратурата. В този контекст според тях е необходимо законите да се прилагат еднакво за всички, като смятат, че по този начин ще се възстанови усещането за справедливост сред тях.**

И в тази група метростанция „Вардар“ бе определена като опасна и район, в който се извършват множество нападения и обири, за които полицията е наясно, но не взема отношение. Другите места, които бяха определени като опасни са „Западен парк“ и маршрутът от 123-то до трамвайната спирка (няма осветление). Според участниците е необходимо да се възстанови конната полиция в Западен парк и да се прекрати незаконната сеч.

Като добра практика от предходни години определиха направената карта на разпространение на наркотични вещества. Споделиха, че в момента местата, на които се продават наркотици се обозначават с маратонки, които са увити около жиците или дрехи, увити около дърветата пред входовете.

Като най-безопасен квартал бе определен „Разсадника“, а освен видеонаблюдение, участниците в групата смятат, че трябва да се увеличи броя на полицията (няма патрулиращи полицаи), да има редовни посещения от районните инспектори в училищата и пространствата около тях и най-вече институциите да започнат да си вършат работата.

“По-добре мутрите, отколкото полицията“

„Ние сме по-освободени от свободата“

В допълнение смятат, че адресната регистрация трябва да стане задължителна и да има периодични проверки на хората, които пребивават.

75 ОУ "Тодор Каблешков", 2 фокус-групи с учители и родители

В тези фокус-групи също бяха споделени множество случаи, в които участниците са били жертва на престъпления и отново основно домови кражби и грабежи на бижута и чанти. В тази група също беше потвърдено, че жертвите основно са жени и възрастни хора, както и негативен опит от работата на полиция и прокуратура.

Като сериозен проблем бе посочен факта, че има маловажни престъпления според НК, което позволява извършителите на престъпления да не бъдат подведени под отговорност.

Друг проблем е, че **хората не сигнализират и не съдействат на органите на реда**, като една от причините е свързана с липсата на доверие в тях и липсата на очаквания, че извършителите ще бъдат разкрити и наказани.

Според участниците, проблемите в района са причинени от „придошлите“ във виетнамските общежития и „Камбоджата“, т.к. почти всички там нямат адресна регистрация, никой не ги проверява и функционират като гета. Там се разпространяват наркотици и са се образували депа за трафик на бежанци и мигранти. **Според участниците е необходимо да се направи проверка на всички лица, които живеят в тези „гета“ и всички, които нямат адресна регистрация и живеят в незаконно построени къщи на терени, които не са тяхна собственост да бъдат принудително изселени, а къщите съборени.**

Бе споделено, че **всички институции са наясно с проблема, но не се ангажират с решаването му, защото се изисква предприемането на непопулярни мерки.** Социалните работници също бяха критикувани в тези групи, т.к. участниците определиха като недопустимо 7-8 деца да живеят в 20 кв. м. Те смятат, че е необходимо да се предприемат мерки за извеждане на децата, които в такива условия просто затвърждават модела и с подобно бездействие проблемите ще се задълбочат.

Основните мерки, които трябва да се предприемат според участниците в групите са свързани с подобряване на работата на институциите, промяна на начина поведение на гражданите – да започнат да съдействат на органите на реда и да сигнализират за нарушения и престъпления.

Смятат, че е необходимо **да се работи активно за промяна на ролевите модели и пример за подражание да бъдат не тези, които бият и унижават възрастните хора, а тези които спазват правилата, образоват се и успяват по този начин.** Необходимо е да се положат усилия и да се работи с родителите и децата, за да се променят ролевите модели, а уважението към институциите минава първо през познаване на техните функции и ресори.

Според тях е необходима промяна на законодателството, увеличаване на правомощията на полицията и премахване на маловажните престъпления.

17 СУ „Дамян Груев“, 2 фокус-групи с учители

В двете групи имаше минимум 9 души, които са жертва на кражби и грабежи като един от участниците беше станал жертва на 4 домови кражби и един грабеж. В тази група бе акцентирано върху реакцията на полицията и усилията, които полагат, за да не се стигне до регистрация на престъпленията, т.к. вероятността те да бъдат разкрити е малко вероятна. Един от участниците каза, че по регистрирана домова кражба, извършена на 28 март 2016 г., все още не може да открие името на дознателя и номера на жалбата си. **Много често се вменява вина на жертвата от страна на полицията и се казва, че те не са положили достатъчно усилия, за да опазят имуществото си, което според участниците е недопустимо поведение на органите на реда.**

По време на фокус-групите бе споменато за множество счупени стъкла на автомобили на паркинг на хипермаркет „Лидл“, като един от участниците е бил потърпевш. След описване на случая на полиция и посочване, че извършителите са деца, отговорът, който са получили е: „Те така се забавляват“. В случая на този вандализъм е имало и свидетели, подадена е жалба, викани са няколко пъти в районното, но няма резултат и хората споделиха, че ако отново им се случи нещо подобно, то не биха сигнализирали.

И в тези фокус-групи бе изразено съмнение, че за някои неща има съучастие на полицията, а гражданите не подават сигнали за арогантно поведение на полицаи, т.к. не вярват, че ще има резултат и най-вече промяна в поведението.

Като сериозни проблеми в квартала бяха посочени организираните кучешки боеве и гонките на мотоциклети и автомобили в тунела. Единият от кучешките боеве е бил организиран в двора на детска градина, като патрулт не е могъл да се доближи и да санкционира нарушителите, защото те са насъсквали кучетата срещу тях.

Друг проблем, за който бе споменато е силната музика, като казаха, че е имало случаи, в които полицията не е могла да локализира мястото, а други случаи, в които не са им отворили и поради тази причина не са могли да направят нищо.

Бяха споменати много гаври, които се извършват от деца от ромски произход с възрастни хора в градския транспорт, както и случаи, в които има задържан извършител на кражба с откраднати вещи в него, но не е било възможно да се организира разпознаване, т.к. в момента на извършване на престъплението и последващото разпознаване от жертвата той е сменил цвета на косата си и не съвпада с предварително даденото описание.

Едно от опасните места, които бяха посочени са **метростанция „Константин Величков“ и Дома на децата, където има сборище на бездомници и наркомани,** които никой не гони, а в същото време това са места, които са посещавани от деца.

Участниците споменаха, че Западен парк и Разсадника са относително спокойни квартали, макар че извършителите на кражби в Западен парк бягат много лесно, тъй като не е много населен, зелените площи са много и има много лесни връзки с други квартали.

Проблем е липсата на полицаи и полицейски патрули в кварталите, липсата на полицейски участък и невъзможността/нежеланието на МВР да си върши работата. И в тези групи бе споменат проблема с мигрантите и бежанците, като казаха, че е изненадващ факт, че през зимата могат да бъдат видени по улиците и кварталите, а лятото ги няма.

Участниците посочиха като сериозен проблем липсата на култура за сигурност и доверие в институциите, защото по този начин всеки се справя съгласно своите разбирания за „правилно“ и „важно“, като по този начин се създават различни поведенчески и ценностни модели, които в последствие са предпоставка за конфликти.

28 СУ "Алеко Константинов", фокус-група с учители и родители

В тази група, подобно на предходните бе споделено, че район Красна поляна е изключително опасен по отношение на личната сигурност. Участниците споделиха за случаи за грабежи и кражби, част от които извършени на изключително оживени булеварди. Един от участниците сподели, че е бил нападат от наркоман, като жертвата е опитала да се защити. При пристигането на полицията и разказване на случилото се, полицаите са казали: „Госпожо, много американски филми гледате“. Подобно поведение и отношение бе определено като недопустимо и negliжиращо, а очакванията са да се вземе отношение, да се реагира адекватно и да се предприемат спешни мерки за задържане на извършителя. В последствие, потърпевщата е била убедена, че няма смисъл да подава сигнал, тъй като няма как извършителят да бъде разкрит. Участниците споделиха за много дребни кражби, които се извършват във входовете на жилищни блокове – от детски колички във входа, до зимнина в мазетата, като това са кражби, за които не са сигнализирали.

Като проблем през зимата бяха посочени глутниците кучета, които са агресивни, което затруднява придвижването в района, както и организираните кучешки боеве.

Като опасни бяха определени следните места: **парк „Лебеда“ (изоставен строеж, в който се събират наркомани), градинката на „Красна поляна“, ул. „Ради Петков (не е осветена), 28 СУ (няма осветление в двора на училището), завод за електрокари (определен като любимо място за изнасилвания), стадион „Септември“ (занемарен и**

опасен), парк „Св. Св. Петър и Павел“ (определен като любимо място за сексуални контакти).

Инфраструктурата на територията бе определена като проблемна, т.к. част от платната са под наклон, а отводняването не е ефективно, което е причина през есента и зимата, когато има дъждове и ледове, част от МПС-тата да поднасят и да се увеличава броя на ПТП-тата.

Участниците споделиха случаи, в които са присъствали на задържане на извършители на грабежи, които се държат арогантно и обясняват на полицаите как ще бъдат пуснати, защото ще платят на началниците им, а този факт бе съпроводен с репликата „няма кой да спре маргиналите“. **Усещането за безизходица и безнаказаност бе определено като повсеместно, а критиките са насочени към всички институции.**

Основните начини за справяне със ситуацията, които виждат участниците са свързани с възстановяване на осветлението, поставяне на камери, увеличаване на полицейското присъствие (определено е като липсващо) и контрол на присъствието и пребиваването на хора в квартала.

Читалище „Искра-1964“, фокус – група с лидери на мнение, представители на бизнеса и на НПО

Всички участници във фокус-групата са били жертва на престъпление, основно кражби и грабежи, които варират от грабеж на продукти, закупени от супермаркет, кражба на дрехи от простор, обири и джебчийски кражби. За първи път в тази група бе посочен проблемът с телефонните измами, като никой от участниците не е бил измамен, но двама са опитали да окажат съдействие на полицията за задържане на измамниците, които са били неуспешни, т.к. измамниците са „се усетили“. Бяха посочени и случаи с измами с ваучери за почивки.

Един от участниците сподели, че е бил жертва на джебчийски кражби в трамвай, но в него е имало и полицаи, който е заловил извършителя. Споменаха се два случая с имотни измами и две нападения от лице с психична болест, което бе определено като сериозен проблем, т.к. в тези случаи институциите нямат ефективен механизъм за взаимодействие.

Като сериозен проблем бе определен центърът за лечение на наркозависими и струпването на лица с криминални регистрации в района, както и концентрацията на наркомани, просяци и бездомни лица.

Участниците споделиха, че има сериозен проблем с бездомните кучета като цитираха и конкретни места – детска кухня, а кучетата около бл. 56 като завали дъжд се събират на глутница на метростанция „Вардар“. Други локации, които бяха определени като опасни са градинката между 39, 40 и 42 блок, бл. 216 А (намиращ се срещу туристическата спалня, където привечер към 18.00-19.00 часа пристигат дилъри, разпределят дози и пари, а полицията се разхожда около тях и не реагира). Самият бл. 216 А бе определен от един от участниците като разпределително депо за мигранти, като са подавани множество сигнали до районното управление, но резултат към момента няма.

Един от участниците е собственик на аптека, която е била обирана три пъти, като един от тези случаи е в големи размери и е насочен към СДВР, които след подаване на сигнала за извършен обир са казали, че са имали информация, че се готви обир на аптека, но сега са разбрали коя е. Откраднати са наркотични вещества, а извършителите не са разкрити.

Според участниците във фокус-групата ситуацията в квартала винаги е била такава. Един от участниците се е преместил от ж.к. Младост и преди преместването си са били предупредени, че кварталът е опасен, необходимо е да пази децата си и да не ги пуска сами никъде, както и да постави видеонаблюдение в и около дома си.

Като основна причина за ситуацията в квартала бяха посочени оформилите се гета. Участниците споделиха, че в кв. „Факултета“ от „Възкресение“ до „Суходолска“ живеят местни жители, които живеят честно и образоват децата си, но проблемът е в хората, които са настанени в общежитията. Казаха, че един от големите проблеми е, че е допуснато на един адрес да се регистрират по 50 души. Беше споделено, че проблемите са от 20-25 години и се задълбочават и причината за това е абдикирането на институциите.

И в тази група като основен проблем бе посочен възпитанието и примерът, който дават родителите, както и липсата на реакция от страна на гражданите в рискови ситуации. Примерът, който бе посочен, за да се илюстрира това твърдение бе свързан с агресивно поведение на деца и родители в училище, подигравателно отношение към учител и липсата на реакция на охраната, която само е наблюдавала ситуацията.

Увеличава се броя на извършителите на престъпления от малолетни и непълнолетни като мнението на участниците е, че трябва да се обмислят по-сериозни наказателни мерки за тях.

Според участниците в групата е необходимо да има повече проверки от полицаите на лицата, които пребивават на територията на район Красна поляна, да се забрани навлизането на каруци и гражданите да бъдат по-информирани и ангажирани и да реагират. Смятат, че е добре да се организират клубове за самозащита и защита на жертви на престъпления, да има възможност за работа и взаимодействие с психолози и да има повече материали за това как да реагираш в различни рискови ситуации.

Необходимо е да има видеонаблюдение и осветление в районите на местата, в които има концентрация на престъпления, но също така да се увеличи полицейското присъствие.

Беше предложено да се работи по тези теми по-активно в училищата, като се предвидят обучения за децата и се подобри работата на МКБППНМ, а също така да има санкции за родители, които са насърчили или подкрепили децата си за извършване на противообществени прояви.

Читалище „Стоянка Соколова“, фокус-група с лидери на мнение в ромската общност

Участниците **във фокус-групата определиха като сериозен проблем несигурността по отношение на техните жилища и непрекъснато променящите се политики, свързани с незаконното строителство.** Те споделиха, че нерешаването на този проблем ги прави уязвими и през известен период от време напрежението се увеличава, което пък е предпоставка за задълбочаване на междуетническите конфликти.

Казаха, че това, което ги притеснява са митовите и стереотипите, които се разпространяват за квартала, част от които са: „там ще ме ограбят, убият, изнасят“, „ще си строша колата, защото пътищата са лоши“ и др. Споделиха, че биха искали хората да знаят, че това е един от старите квартали в София, че в него живеят хора, които искат да образоват децата си и че в самия квартал има хора, които искат да живеят „по правилата“ и такива, които ги „заобикалят“ и че генерализирането води до дистанциране и капсулиране на общността.

Споменаха, че **в квартала живеят 40 000 души, но няма кражби. Има районен инспектор, който познава всички хора и работи много добре. Усещането за употреба на хората е голямо** и задават въпроси по отношение на своята собственост, като част от тях са свързани с наличието на партиди за електроенергия за къщи, които са определени като незаконни. Изразиха желание да узаконят къщите си, т.к. са инвестирали в тях, но има проблеми, които на тях не са им известни. Споделиха, че имат нужда от информация за ситуацията по отношение на този казус. Не одобряват политиката, която е позволила по 80 души да се регистрират на един адрес.

Казаха, че редовно се случва на Нова година да бъде спрян тока, като не знаят на какво се дължи това и тяхното обяснение е, че институциите го правят целенасочено, за да им развалят празника.

Огромен проблем за тях е, че има традиция да се плашат децата с това, че ще „ги дадат на циганите“. Усещането за безнаказаност се появява и в тази група, като то е свързано по-скоро с безнаказаността на извършителите на големи престъпления и наказването на „циганите-кокошкари“ за дребни кражби. В този контекст те се чувстват обект на двоен стандарт и жертва.

Кражбите ги обясняват с липсата на работа и необходимостта да изхранват семействата си. Според тях, тенденцията да се иска снимка към автобиографиите е при кандидатстване за работа има за цел да се види дали кандидатите са роми и да не бъдат допускани до интервю.

Друг голям проблем, който би могъл да доведе до ескалация на напрежението на общността е свързан със забраната да се допускат конски впрягове в центъра на града, защото това би отнело възможността да прехрана на голяма част от хората.

ОСНОВНИ ИДЕНТИФИЦИРАНИ ПРОБЛЕМИ, ЧИЕТО РЕШАВАНЕ Е ОТ ИЗКЛЮЧИТЕЛНА ВАЖНОСТ ЗА ЖИТЕЛИТЕ НА РАЙОН „КРАСНА ПОЛЯНА“

1. Висока концентрация на кражби и грабежи на територията на район „Красна поляна“, извършвани преобладаващо от представители на ромската общност, които не се разследват поради невъзможност да се идентифицира извършителя/ите или поради определянето им като маловажни, което създава усещане за липса на справедливост, неефективност на работата на полицията и общинска и държавна политика, която насърчава подобно поведение сред голяма част от ромското население.
2. Огромно напрежение между жителите на район „Красна поляна“ породено от концентрацията на ромско население в четири обособени локации – кв. „Факултета“, „Виетнамските общежития“, „Камбоджата“ и „Татарли“. От една страна, гражданите искат общинската администрация на район „Красна поляна“ да предприеме по-ефективни и бързи мерки за разрушаване на незаконните постройки и изселване на незаконно пребиваващите, а от друга страна съдебната практика и решения, както и процедури ограничават правомощията на общинската администрация. От трета страна стои проблемът с човешките права на лицата, които населяват тези обособявани и разширявани в продължение на десетки години гета, а от последна страна е липсата на ресурс на общинската администрация на район „Красна поляна“ – финансови властови да реши трайно проблема. Решаването на този проблем изисква мобилизиране на ресурси на държавните, а не само на местните институции. Ако този неглижирането на този проблем продължи, рисковете не само за жителите на район „Красна поляна“ са огромни, тъй като географската близост до центъра позволява при евентуално ескалиране, бързо разрастване и обхващане на по-големи територии от Столицата.
3. Парковете, районите на метростанциите „Вардар“ и „Константин Величков“, както и районът около Домът на децата се определят като най-рискови и опасни, поради концентрацията на лица, употребяващи наркотични вещества, липсата на видеонаблюдение, осветление и полицейско присъствие.
4. Доверието в полицията е изключително ниско и голяма част от жителите на район „Красна поляна“ смятат, че полиците прикриват и работят в партньорство с контрабандисти, дилъри, трафиканти и извършители на кражби и грабежи. Споделя се, че има немалко полицаи, които са част от силови структури и за съжаление техните методи за споделени и одобрявани от много граждани. Именно поради тази причина много малка част от гражданите сигнализират за кражби и грабежи, на които са били жертва, което не позволява да се борави обективни статистически данни (тъй като такива липсват) за средата за сигурност в район „Красна поляна“. Доверието в полицията е и от една страна това се дължи на предубеждение към администрацията и очаквания „да те бавят и да не ти свършат работа“, а когато проблемът на гражданина бъде решен бързо, то това се възприема като изключение, вместо като правило.
5. Липсва общо и съвместно планиране на мерки и политики за сигурност на местно ниво, „сигурността“ не се разглежда като мултидисциплинарен проблем и липсват интегрирани политики за повишаване на личната сигурност. което от една страна се дължи на липсата на политика и механизми, които да са регламентирани на национално, областно и общинско ниво и се разчита основно на добрата воля и личностни взаимоотношения между представителите на тези институции.
6. Липсват обучителни и информационни програми за деца и младежи по темата „сигурност“ като базисна потребност. Часовете по безопасност на движението и развитие на умения при бедствия и аварии се неглижират и много често не се провеждат. Необходимо е да има диференцирано обучение за децата, съгласно техните

индивидуални и специфични образователни потребности. Голяма част от младежите използват социални мрежи и не знаят какви са реалните опасности там. Комуникират с непознати хора, публикуват снимки на семействата си, отбелязват се във всеки момент къде са, което създава огромен риск за тяхната сигурност. В същото време в училищата не се провеждат подобни часове, експертите по кибер-престъпления са малко, а полиците не се обучават по тази тема и не могат да проведат успешни информационни кампании.

7. Жителите на район „Красна поляна“ са демотивирани и пасивни, което оказва пряко влияние върху ефективността на институциите на местно ниво. Голяма част от процедурите предвиждат реакция, само и единствено след подаване на сигнал. Превенцията не е приоритет на местните власти, а в голяма част от случаите липсва човешки и финансов ресурс за това. Именно поради тази причина се разчита основно на гражданите, които са пасивни или не познават процедурите за подаване на жалби и сигнали. Друг проблем, който бе споменат в контекста на пасивността на гражданите бе желанието „някой друг да ни свърши работата“ и най-вече нагласата „общината е длъжна, нали аз им плащам заплатите с данъците си“.

4.3. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОМЯНА

Демократичните промени в България промениха обществените изисквания към полицейската дейност. Очакванията на обществото са за полицейска институция, осигуряваща обществен ред и сигурност в рамките на законовите си правомощия, ориентирана към гражданите и осъществяваща дейността си в интерес на цялото общество при абсолютно зачитане на правата и достойнството на хората. Едновременно с това настъпиха промени в структурата и ръста на престъпността, която в първите години след демократичните промени се повиши неколкосткратно. Нарасна броят на престъпленията против личността и собствеността. Появиха се нови, непознати видове престъпления. Организираната престъпност се превърна в дестабилизиращ фактор. Промени се социално-икономическият климат в обществото, в което бедността и безработицата се явяват допълнителни криминогенни фактори. Тази ситуация доведе до цялостно пренасочване на дейността на полицията към разкриване и документиране на извършените престъпления, а превантивната работа, извършвана от охранителната и криминалната полиция, бе сведена до минимум. Възприет бе подход на работа, при който полицията осъществява дейността си при вече извършено престъпление. Получи се ограничаване, а в някои райони и прекъсване на връзките между полицията и обществеността. Това доведе до намаляване на увереността на гражданите, че полицията е в състояние да осигури желаното от тях спокойствие и сигурност.

Обществото желае решаването на комплекс от въпроси, свързани с осигуряването на обществен ред и сигурност. Тези въпроси понастоящем се решават приоритетно от органите на Националната полиция, въпреки че редица централни и регионални институции имат законоустановени правомощия, свързани с осигуряване сигурността и безопасността на гражданите. Съществува необходимост да се подобри координацията между тях и да се установят механизми за партньорство, които да доведат до успешното постигане на общата цел. В тази връзка особено внимание следва да се обърне на оптимизиране на работата на районните и младшите районни инспектори, чиито преки задължения са свързани с непосредствена работа сред населението. За да се даде подходящ отговор на очакванията на обществото, е необходима качествена промяна в приоритетите и формите на работа на Национална служба „Полиция“.

Реформите за оптимизиране на дейността на полицията са от съществено значение за издигането на нейния обществен престиж. Това е важно не само за гражданите, които трябва да

получат от полицията полагащата им се защита, но и за самите полицаи, които по този начин ще получат адекватна оценка за нелекия си труд. Реформите в дейността на полицията изискват промяна в отношенията между полицията и обществото. Полицията следва да отчита специфичните проблеми и потребности на всички обществени групи, включително социално уязвими групи като непълнолетни, представители на малцинства и жертви на престъпления. Съобразяването на полицейската дейност с очакванията на гражданите като нейни потребители ще доведе до реално повишаване както на авторитета на полицията, така и на качеството на живот на гражданите.

Свидетели сме едновременно на ерозия на доверието в правоохранителните органи, от една страна, и от друга, на силна демотивация сред работещите в полицията. Проблемите в системата на МВР в най-общи линии могат да се формулират по следния начин:

Министерството на вътрешните работи се опитва да работи в новата среда, създадена през последните 20 години, със старата структура и инструментариум. Обществото продължава да възприема полицията като репресивен орган. Немалка част от служителите на МВР също се изживяват като представители на репресивен орган, а не като представители на служба, призвана да предоставя на обществото услугата сигурност.

Една от важните цели на реформата в МВР е да се постигне промяна в отношенията между полицията и обществото. Полицията трябва да отчита специфичните проблеми и потребности на всички обществени групи, включително социално уязвимите като непълнолетни, малцинства и жертви на престъпления. Това ще доведе до реално повишаване както на нейния авторитет, така и на качеството на живот на гражданите.

ФУНКЦИИ НА АДМИНИСТРАЦИИТЕ ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНИЯ РЕД И СИГУРНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА НА РАЙОН „КРАСНА ПОЛЯНА“.

Динамиката на социалните процеси в съвременното общество се отличават с бързина на развитие, мащабност и неопределеност. Това предизвиква промени в социалния живот на обществото и оказва влияние на извършените нарушения и престъпления. Обществото ни е свидетел на различни мащабни социални процеси - глобализация, миграция на огромни човешки маси, смяна на политическия модел на управление, напредването на комуникацията между народите и навлизането на интернет технологиите в ежедневието на хората, с което се създават нови общности по интереси във виртуалната реалност. Част от тези процеси засягат упражняването на човешките права, посягат върху частната или държавната собственост, а в причината за някои от тях е сблъсъкът на религиозни идеологии. Част от социалните процеси в нашето съвремие и в нашата страна е засиленият миграционен натиск нарастване на „битовата престъпност“, както и увеличаване на престъпленията срещу личността по хулигански подбуди и грабежи, извършвани от непълнолетни, увеличаване на престъпността сред ромското население, незаконно пребиваващи чужди граждани, развитие на организираната престъпност, стихийно възникващо гражданско неподчинение, възникването на кризи от невоенен характер като бедствия, аварии и др. Като част от социалните процеси с широка обществена гласност, може да се постави ежедневно насилие в училищата, увеличаването на жертвите на домашното насилие и новите религиозни движения на територията на цялата страна. След терористичния акт на летище Бургас, измеренията на личната и обществената сигурност добиха нови очертания, поставиха се много въпроси за опазването на живота и здравето на гражданите на територията на страната, което наложи да се преосмисли дейността на полицията в отговор на новите предизвикателства на съвремението ни.

Обществената сигурност се определя като аспект на качеството на живот, начин на съществуване, при който хората, като индивиди или колективи, са освободени в достатъчна степен от редица реални или очаквани рискове, породени от престъпността и свързаното с нея

поведение, могат достатъчно добре да се справят с последиците от подобни инциденти, а ако не са в състояние да се справят самостоятелно, им се помага. Приоритетно обществената сигурност се осигурява от полицейската администрация. Основната цел за осигуряване на обществения ред може да се раздели на подцели като: *осигуряване на общественото спокойствие и осигуряване на обществената безопасност*.

Осигуряването на общественото спокойствие се състои от обезпечаване на спокойствие и условията за нормална работа на държавните и обществените организации; поддържане на състояние на лично спокойствие на гражданите и осигуряване на мирното им съжителство.

От своя страна *осигуряване на обществената безопасност* се състои от осигуряване на безопасност на движението по пътищата, осигуряване на безопасност за дейности с общоопасни средства, осигуряване на безопасност при наличие на терористична дейност, при възникването на епидемии, епизотии, в условия на крупни производствени аварии, стихийни бедствия и масови мероприятия.

В системата на публичната администрация всяка една от тези подцели се възлага законодателно на определени органи от изпълнителната власт и администрации които ги подпомагат. За постигането им същите следва да предоставят ефикасни публични услуги на обществото и на гражданите. Такава публична услуга е осигуряването на обществения ред. На централните органи на изпълнителната власт се възлагат задачи да провеждат държавната политика за опазването на обществения ред, а на териториалните органи да отговарят за неговото спазване.

В съответствие с Конституцията на Република България от 1991г. Министерския съвет осигурява обществения ред. Осигуряването на държавните функции в тази област се възлагат на министъра на вътрешните работи, който е централен орган на изпълнителната власт. На ограничена част от територията на страната законодателно тези функции са установени като отговорности на териториалните органи от изпълнителната власт по места - областните управители и кметовете на общини и райони.

По произход думата „полиция“ е старогръцка и означава град (държава), устройство, управление на града (на държавата). През Средновековието с нея се е означавала дейността на държавата във всичките нейни проявления. Обикновено понятието „полиция“ се разглежда в субективен и в обективен смисъл. В субективен смисъл в него се разбира организационният състав от определени длъжностни лица, изпълняващи полицейски функции, а в обективен - самата дейност на полицейските органи. Етимологично термина "полиция" означава дейност по осигуряване на обществения ред, но по-често то се свързва със службите, които се занимават със спазването на правилата на обществения ред от гражданите.

Полицейската служба е част от общия институт на държавната служба, осъществявана от държавната администрация. В правната литература съществуват множество определения, разкриващи същността на общото понятие държавна служба, на основата на което се извежда научното определение на понятието „полицейска служба“.

Държавната служба е едно от най-древните понятия на правните науки, което и до днес има доктринален характер. Общата държавна служба винаги е била свързана със съществуването на държавата и понятието традиционно е придобило смисъл на „служене на държавата“. Чрез държавната служба се осъществяват функции от името на държавата. Посредством реализирането на предоставени правомощия на нейните органи, подпомагани от съответни администрации, те управляват в различни области на обществения живот, служейки на гражданите.

Държавната служба, както беше посочено, винаги е била свързвана с наличието на държава и необходимостта от създаването на стабилна държавна администрация, поддържаща основите на авторитарните властови режими в нея. *Държавната служба е дейност по*

осъществяване на функциите на държавата чрез предоставени правомощия на органите, реализиращи управлението в различни сфери на обществения живот, структурирани в апарата на държавната администрация. Административните структури, подпомагащи тези органи при реализирането на техните функции, обикновено предоставят публични услуги на гражданите.

Понятието *обществена служба* се разглежда също в организационен и функционален аспект. В организационен аспект то включва разбирането за система от учреждения и организации, в които заинтересовани граждани и организации вземат участие в съответствие със законите в управлението на определени дела. Като структури, осъществяващи обществена служба, могат да се определят различни научни, учебни, здравни, културни и социални учреждения. Във функционален аспект понятието се определя като дейност, имаща значение за удовлетворение на определени потребности на гражданите от различни организации (в областта на образованието, науката, културата, здравеопазването, социалната защита, комуналното обслужване и т.н.).

5.1. Понятие за полицейска администрация.

Терминът „администрация“ има латински произход и означава „служба, обслужвам“. С него се обозначава най-общо: ръководство, управление, разпореждане, персонал и др. В българския език това понятие най-често се свързва с органите на изпълнителната власт в държавата, административния персонал или мястото, където те изпълняват своите дейности.

Полицейската администрация е част от публичната администрация. Дейността на администрацията е насочена към администриране, управление на правителствени или институционални дела, каквито са и делата на полицейската институция. Администрацията внушава идеята за общи усилия в името на дадена цел, докато терминът „публична“ ни насочва навън, към народа, към обществеността.

Полицейската администрация е комплекс от процеси, организации и лица, свързани с изпълнението на законите и други нормативни актове в сферата на изпълнително-разпоредителната дейност на държавата. По същество полицейската администрация е организация на различните видове дейност на полицейските органи, която може да се разглежда в три аспекта:

- организационна структура - съвкупност от органите, които се занимават с административна дейност;
- като функция, като процес на административно обслужване на обществото и осигуряване на обществен ред;
- социална организация като форма, учреждение.

Полицейската администрация работи за постигане на публични цели и в интерес на обществото. Тя проявява дейността си в изпълнителната власт и има обслужваща функция, но с важна роля при формирането и осъществяването на държавната политика за сигурност. В широкия смисъл на думата полицейската администрация представлява дейността на назначени в определени структури полицейски служители, работещи за постигане на общи държавни цели. Тя е основен инструмент за решаване на важни социални проблеми в обществото и най-често се свързва с предоставяне на услуги в посока от правителството към народа. Тя следва да се разглежда и като изкуство, което служи на народа, защото полицейските дейности в служба на народа предизвикват неговото доверие и вяра в дейността на тази обществена институция.

Полицейската администрация работи за постигане на публични цели и в интерес на обществото. Тя проявява дейността си в изпълнителната власт и има обслужваща функция, но с важна роля при формирането и осъществяването на държавната политика за сигурност. В широкия смисъл на думата полицейската администрация представлява дейността на назначени в определени структури

полицейски служители, работещи за постигане на общи държавни цели. Тя е основен инструмент за решаване на важни социални проблеми в обществото и най-често се свързва с предоставяне на услуги в посока от правителството към народа. Тя следва да се разглежда и като изкуство, което служи на народа, защото полицейските дейности в служба на народа предизвикват неговото доверие и вяра в дейността на тази обществена институция.

Предельно е ясно, че чисто разделение между администрация и политика няма. В тази връзка не трябва да се забравя връзката между полицейската администрация с действащата политика, независимо от политическия неутралитет на полицейските служители. Упражняването на власт и вземането на властови решения са характерни за администраторите, а това е връзка с политиката, защото прилагането на практика на нормативните актове на Народното събрание и на правителството, е политически акт. Всяко участие в политиката за задоволяване на потребностите на обществеността води до обвързване със самата политиката. Затова полицейската администрация винаги е част от политическия процес в държавата.

Полицейската администрация е обществена система, продукт на човешката дейност. Тя е структурна общност с определен ред, равнища на управление и взаимни връзки, която функционира в обкръжаващата я среда и изпълнява дейности за постигане на дадена цел. Тя трябва да се разграничава от понятията „полицейска структура“ и „полицейска система“. Полицейската структура характеризира взаимното разположение на съставните части на едно цяло, неговият строеж. Полицейската система е конструкцията, моделът, съвкупността от отделни части, които схващаме като едно цяло. Полицейската администрация е само онази система, която възниква съзнателно в резултат на целенасочена дейност на субективния фактор. Тя е формална система със съзнателно формирана организационна структура. Същността на полицейската администрация като специфична функция на управлението се състои в това нейните дейности да са следствие на решения, които са изпълнени организационно, осигуряващи преди всичко цялостност на управляваната полицейска система. Това изисква висока степен на концентрация и субординация между нейните компоненти.

Като самостоятелна администрация, осъществяваща дейности по осигуряването на вътрешната сигурност и на обществения ред, полицейската администрация си взаимодейства с останалите структури на държавната администрация за постигането на общите цели, които стоят пред всички тях, а именно - гарантирането на националната сигурност и осигуряването на обществения ред в държавата. Полицейската администрация, включвайки специализираните полицейски служби от администрацията на държавните органи, осъществява своята дейност само в определената им сфера на обществения живот.

Постигането на основните цели на полицейската администрация в България е в пряка зависимост от правното регламентиране на нейните функции. Те представляват съвкупност от определени задачи в една функционална област, които трябва да се решат, за да се постигне желаната цел.

Със Закона за Националната полиция през 1993 г. се определят функциите на тази специализирана полицейска служба. С него започва изграждането на съвременната полицейска администрация в Република България. В закона са регламентирани следните функции на полицията:

- организиране и осъществяване опазването на обществения ред;
- предотвратяване и разкриване на престъпления;
- защита на правата и на свободите на гражданите и съдействие за упражняването им;
- опазване на имуществото на гражданите, държавата, общините и организациите;
- организиране и осъществяване на охраната на учреждения и обекти;

- организиране и контролиране на безопасността на движението по пътищата, техническата изправност и регистрацията на моторни превозни средства;
- разрешаване и контролиране на дейността с общоопасни средства;
- контролиране спазването на паспортния режим в страната;
- издирване на обвиняеми и подсъдими, укрили се от наказателно преследване, на осъдени, отклонили се от изтърпяване на наказания, на безследно изчезнали, както и на други лица в предвидените от закона случаи;
- съдействие и вземане на мерки за спазване на законите и разпорежданията на държавните органи;
- изследване и анализиране на причините и условията за състоянието на престъпността;
- събиране, обработване, използване и предоставяне на информация за състоянието на обществения ред, борбата с престъпността и безопасността на движението по пътищата.

Законът за МВР от 2014 г. установява основните функции на полицейските служби в министерството като дейности. В него липсва ясно диференциране на целите и функциите на отделните служби и има дублиране на дейности, възложени на различни служби.

5.2. Функции на териториалните структури за опазване на обществения ред.

Функциите и действията на ОЗ РУ СДВР са предмет на ИНСТРУКЦИЯ № 8121з-823 от 5 ноември 2014 г. за организация на дейността в Министерството на вътрешните работи по териториалното обслужване на населението.

Разписаните конкретни задачи са: Териториалното обслужване на гражданите в МВР е вид охранителна дейност, част от дейността по опазване на обществения ред, чрез която се изпълняват задачи, свързани със:

1. превенция, предотвратяване и пресичане на правонарушения;
2. участие в разкриване и разследване на престъпления;
3. придобиване на информация от явни източници за подготвяни или вече извършени правонарушения и нейното своевременно докладване;
4. извеждане на проблемите, свързани със сигурността на местно ниво и предложения за тяхното решаване;
5. осигуряване на безопасността на пътното движение;
6. приема на граждани, регистриране на техните сигнали и жалби, извършване на проверки по тях или изпращането им до компетентния орган;
7. контрола на дейностите с общоопасни средства и лицата, притежаващи оръжия;
8. контрола на частната охранителна дейност, извършвана от физически или юридически лица.

За реализиране на посочените задачи, териториалното обслужване на гражданите се осъществява от полицейски и младши полицейски инспектори в определените им за обслужване райони или микрорайони.

Опазването на обществения ред и противодействието на престъпността винаги са били в основата на развитието и дейността на органите в системата на МВР. Дейността на МВР основно е насочена към защита на правата и свободите на гражданите, защита на националната

сигурност, опазване на обществения ред и пожарна безопасност и защита на населението, а част от основните дейности са оперативно-издирвателна, охранителна и превантивна.

МВР е институцията, която заема основно място във функционирането на обществения живот в района и страната, в дейността на другите държавни органи, като се грижи за опазването на обществения ред и противодействието на престъпността на територията на цялата страна.

Задачите и дейностите ѝ произтичат от ЗМВР, който определя принципите за осъществяване на дейността, функциите, управлението, устройството и статута на служителите. Дейността на МВР има съществено значение за спазване на законите в страната, упражняване на основните права и свободи на гражданите, установяване и издирване на лицата извършили престъпления и гарантиране на демократичното функциониране на държавните и гражданските институции. С дейността на МВР се цели недопускане на нарастване на престъпността, разпространение и използване на огнестрелно оръжие, развитие на социални конфликти и други, които оказват влияние на обществения ред и сигурността на гражданите.

Специфични функции по опазване на обществения ред се възлагат на апарата на *районните инспектори на полицията*. Приоритетно тяхната дейност е свързана с: опазване на обществения ред, която осъществяват самостоятелно и съвместно с патрулно-постовите служби; контрол по осигуряване на режима на българските документи за самоличност, съвместно с паспортните служби; противодействие на престъпността, във взаимодействие с оперативно-издирвателните служби; контрол над общоопасните средства, съвместно със специализираните служби по контрола на тези средства; ограничаване на престъпленията, извършвани от малолетни и непълнолетни, съвместно с инспекторите от детските педагогически стаи; контрол по безопасността на движението, съвместно с органите на пътният контрол; оказване на съдействие на държавни органи, организации и граждани при осъществяване на техните функции или защита на интересите им.

По-голяма част от дейността на районните инспектори на полицията се регламентира с подзаконовни нормативни актове. С вътрешноведомствени актове се регламентират вътрешната и външната административна дейности на районните инспектори, включващи: приемане на район, запознаване и изучаване на оперативната обстановка; планиране на работата и осъществяване на мероприятия по нейното изпълнение; приемане на граждани и работа по техните предложения, сигнали, жалби и молби; оборудване на приемните, както и отчитане на извършеното. Многоаспектността на външната административна дейност изисква от районните инспектори добро познаване и прилагане на много нормативни актове. В съвременните условия едва ли е възможно познаването в детайли на цялата правна уредба, за да могат тези полицейски служители ефективно да изпълняват своите задължения. Затова постепенно се отива към по-тясна специализация на полицейската администрация.

Понятието „Опазване на обществения ред“ от органите на МВР се определя като регламентирана с норми на публичното право система от обществени отношения, осигуряваща общественото спокойствие и безопасност, охраната на които е възложена на полицията със закон. МВР гарантира опазването на обществения ред и сигурността на гражданите чрез охранителната дейност на своите органи. Част от тази дейност е териториалното обслужване на населението, което се осъществява от ПИ и Мл. ПИ в РУ, чрез Инструкция N 8121з-823 от 5 Ноември 2014г. за организация на дейността в Министерството на вътрешните работи по териториалното обслужване на населението.

В днешното съвремие, дейността на ПИ и Мл.ПИ от „Териториална полиция“ в опазването на обществения ред и противодействието на престъпността е сложна и многоаспектна. Това произтича от факта, че в нейното изпълнение са залегнали множество законови и подзаконовни нормативни актове, а тяхната различна насоченост и определеност, регулират огромен кръг обществени отношения. В задълженията им са определени различни контролни правомощия, както и оказване на съдействие на други държавни органи, организации и граждани при упражняване на техните права и законни интереси. Дейността на

ПИ и Мл.ПИ е специфична и има своите особености. Няма друг институт в системата на МВР, който да развива своята дейност въз основа на тясното сътрудничество с всички местни и национални институции, с гражданите и техните организации, да е ориентиран в услуга на гражданите за решаването на техните проблеми в контекста на взаимодействието и сътрудничество.

Дейността на ПИ и Мл.ПИ е поставена максимално близко по своя замисъл и функционални задължения до модерното виждане за полицията, като нерепресивна институция, чиято основна цел е да помага на гражданите и чрез своето поведение да представлява цялостния облик на полицията в очите на хората. ПИ и Мл.ПИ заемат важно място в системата от органи на МВР, поради спецификата на извършваната от тях дейност, тъй като осъществяват дейността си върху територията на цялата страна и се намират най-близо до населението. Това им позволява да изпълняват конкретни задачи, свързани с участие и разкриване на престъпления, придобиване на информация за подготвяни или извършени престъпления, извеждане на проблемите, свързани със сигурността на местно ниво, осигуряване на безопасността на пътното движение в населеното място, приема на граждани и регистриране на техните сигнали и др.

Дейността на ПИ и Мл. ПИ се определя като самостоятелна по вид охранителна дейност, с която се оказва съдействие на гражданите в обслужваните райони за развитие и реализация на техните възможности, за гарантиране на свобода и волята на действията им, правно защитени от законите на страната, за осигуряване на обществения ред и сигурност в населеното място, в рамките на законовите им правомощия чрез превенция и активната социална позиция, реализирана чрез изграждане на доверие и сътрудничество с гражданите и техните организации в борбата с престъпността.

Дейността на ПИ и Мл.ПИ е ориентирана към нуждите на гражданите, а това им предоставя огромни възможности в опазването на обществения ред и противодействието на престъпността в обслужвания район, поради всекидневния им контакт с обществото. В основата на дейността им е познаване на спецификата на обслужвания район, проблемите за обществения ред в населеното място, уязвимите места за престъпления, демографската структура на населението и др.

За опазване на обществения ред в обслужваното населено място, ПИ и Мл.ПИ осъществяват следния контрол:

- по безопасността на движението по пътищата;
- по Закона за българските лични документи и Закона за чужденците в Република България;
- над дейностите с общоопасни средства и лицата притежаващи оръжие;
- на частната охранителна дейност, извършвана от физически или юридически лица.

Важна част от тяхната дейност е осъществяване на системна превантивна дейност в обслужвания район, като се обръща особено внимание на местата с концентрация на правонарушения, информират гражданите за по характерните престъпления, начина им на извършване и възможните форми и методи за предпазване от тях, самостоятелно и съвместно с други органи планират и провеждат мероприятия с рискови социални групи и лица пострадали от престъпления и др.

Част от превантивната им дейност за недопускане на престъпления и нарушения на обществения ред в обслужваното населено място е дейността по:

- идентифициране на проблемите в обслужваните райони;

- извършване на анализ на причините и условията, способстващи извършването на правонарушения, и предприемане на мерки за тяхното отстраняване;
- разработване на работни карти с конкретни мероприятия и чрез началника на съответното РУ ги предлагат за обсъждане и решаване в местните комисии за обществен ред и сигурност (МКОРС);
- участие при реализиране на мероприятия, залегнали в приетите от МКОРС работни карти.

Опазването на обществения ред от „Териториална полиция“ е сложен процес на взаимоотношения с обществото, насочен към недопускане на нарушения и престъпления и осигуряване на сигурността в населеното място. Като цел на опазването на обществения ред може да се посочи овладяването и ограничаването на престъпността, повишаване на личната сигурност, опазване на личното, частното и държавното имущество, защита на законните права и интереси на гражданите, предприемане на превантивни мерки спрямо уязвимите за обществения ред места и спрямо рисковите социални групи от обществото.

За опазване на обществения ред в обслужваното населено място, служителите на „Териториална полиция“ предприемат превантивни мерки за предотвратяване и пресичане на правонарушения, участват в разкриването и разследването на престъпления, разработват мероприятия за придобиване на информация от явни източници за подготвяни или вече извършени престъпления, извеждат проблемите, свързани със сигурността на местно ниво и предлагат мерки за тяхното решаване и др.

От резултатите на дейността на служителите на „Териториална полиция“ в опазването на обществения ред в обслужваното населено място, зависи доколко системата за сигурност функционира ефективно, контролирането на дестабилизиращите фактори, влияещи на сигурността в обслужвания район, с което дейността на ПИ и Мл.ПИ по опазване на обществения ред превръща МВР в един от основните гаранتي за вътрешна сигурност.

До като министърът на вътрешните работи се подпомага при реализиране на функциите му да провежда държавна политика за опазването на обществения ред в страната от изрично и законодателно установена администрация (МВР) в която има съответна национална служба с изградени в нея структурни звена, то областните управители и кметовете на общини, райони и кметства не разполагат и не се подпомагат от такива структури. Този проблем изключително затруднява изпълнението на отговорностите на посочените териториални органи на изпълнителната власт по опазването и спазването на обществения ред в определените административно-териториални единици. Дейностите им на практика се заключават не толкова в спазването на обществения ред, колкото до неговата превенция.

Превенция на обществения ред включва всички предприемани качествени и количествени мерки, които целят да намалят или допринесат за намаляване нарушението на обществения ред и на чувството на несигурност у гражданите. Този резултат може да бъде постигнат както чрез пряко предотвратяване на административни нарушения и свързани с осигуряването на обществения ред, така и с помощта на политики и на действия насочени към ограничаване на факторите и на причините за тяхното проявяване. Превенцията на обществения ред трябва да съчетава действията на цялата публична власт, на нейните компетентни органи, с тези на органите на местното самоуправление и на създадените от тях специализирани асоциации, на частния сектор, на неправителствените организации и гражданите, както и всички те трябва широко да бъдат подкрепяни от средствата за масова информация.

5.3. Същност на местното самоуправление и местна администрация, относно опазването на обществения ред и сигурност.

В съответствие със Закона за МВР министърът на вътрешните работи осъществява общото и непосредственото ръководство на министерството, като провежда държавната

политика по опазване на обществения ред в страната. Той организира и взаимодействието с други държавни органи, както и с неправителствени организации, имащи отношение към дейността на МВР.

В Закона за администрацията е регламентирано, че областния управител отговаря за опазването и защитата на държавната собственост на територията на областта.

Законът за местно самоуправление и местната администрация регламентира, че кметовете на общини отговарят за опазването на обществения ред, като за осигуряването му издават писмени заповеди, задължителни за началниците на съответните полицейски служби, а кметовете на райони или кметства осигуряват спазването на обществения ред.

Кметът е орган на изпълнителната власт в общината. Кметовете на общини, както и кметовете на райони се избират пряко от населението на съответната община за срок от четири години. Кмета на общината назначава за срока на мандата си един или повече заместник-кметове в съответствие с одобрената структура на общинската администрация. В по-големите градове по инициатива на съответните кметове на общини са назначени заместник-кметове по сигурността. Целесъобразно е в Закона за местното самоуправление и местната администрация изрично да се регламентира, че в общините – областните центрове се назначават такива заместник-кметове. Те следва да осъществяват функции на местно ниво по осигуряването на обществения ред. Кметът на общината и кметът на района председателстват Съвета по сигурност и управление при кризи. Този съвет обсъжда периодично и въпроси свързани с осигуряването на обществения ред в общината и района, като залага мероприятия за изпълнение в тази насока при изготвянето на годишния план за работата си. В своята дейност кметът се ръководи от закона, актовете на общинския съвет и решенията на населението.

Правомощията на кмета на Община:

- назначава за срока на мандата си един или повече заместник-кметове в съответствие с одобрената структура на общинската администрация. Техните правомощия могат да бъдат прекратени предсрочно без предизвестие със заповед на кмета на общината;
- ръководи цялата изпълнителна дейност на общината;
- насочва и координира дейността на специализираните изпълнителни органи;
- назначава и освобождава от длъжност заместник-кметовете на общината, кметските наместници, ръководителите на звената на издръжка от общинския бюджет, началниците и служителите в общинската администрация, с изключение на тези по чл. 46, ал. 1, т. 4, налага предвидените от закона дисциплинарни наказания;
- отговаря за опазването на обществения ред, като за осигуряването му издава писмени заповеди, задължителни за началниците на съответните полицейски служби;
- организира изпълнението на общинския бюджет;
- организира изпълнението на дългосрочните програми;
- организира изпълнението на актовете на общинския съвет и внася в общинския съвет отчет за изпълнението им два пъти годишно;
- организира изпълнението на задачите, които произтичат от законите, от актовете на президента на републиката и на Министерския съвет;

- възлага изпълнението на свои функции на кметовете на кметствата и районите, координира и осъществява контрол за целесъобразността и законосъобразността при тяхното изпълнение. Осъществява контрол по законосъобразността на актовете и действията на кметовете при изпълнение на техните правомощия по чл. 46, ал. 1 . Има право да отменя техните актове;
- поддържа връзки с политически партии, обществени организации и движения, както и с други органи на местното самоуправление в страната и в чужбина;
- организира и провежда действия по защита на населението при бедствия и аварии;
- председателства съвета по сигурност и управление при кризи;
- възлага или разрешава изработването на устройствени планове и техни изменения за територията на общината или за части от нея и одобрява определени устройствени планове при условията и по реда на Закона за устройство на територията, както и организира изпълнението им;
- изпълнява функциите на длъжностно лице по гражданско състояние и може да възлага тази функция с писмена заповед на кметовете на кметства, в които се поддържат регистри за гражданското състояние, на кметските наместници и на други длъжностни лица от общинската администрация;
- представлява общината пред физически и юридически лица и пред съда;
- осигурява организационно-техническото обслужване на общинския съвет и участва в заседанията му с право на съвещателен глас;
- утвърждава устройствения правилник на общинската администрация;
- изпраща на общинския съвет административните актове, както и договорите и техните изменения и допълнения, издадени в изпълнение на актовете, приети от съвета, в тридневен срок от издаването или подписването им;
- подписва молби и жалби;
- е лице по гражданското състояние, т.е. той носи отговорност за отразяването на събитията по гражданското състояние. (Това свое правомощие, той може да възлага на упълномощено от него длъжностно лице от общинската администрация);
- кметът на общината определя със заповед заместник – кмет, който да изпълнява функциите му при негово отсъствие от общината;
- назначава заместник кметовете и секретаря на общината;
- присъжда рангове на държавните служители , съгласно чл. 74 от ЗДСл;
- утвърждава длъжностното разписание на служителите в общинската администрация;
- определя наименованието на длъжностите на държавните служители и разпределението им по групи и рангове, съгласно Единния класификатор на

длъжностите в администрацията приет от МС на основание чл. 2 , ал. 2 от Закона за държавния служител (ЗДСл);

- осъществява правомощията си по придобиване, управление и разпореждане с общинско имущество, невключено в капитала на общински фирми по ред и условия, регламентирани в Закона за общинската собственост;
- в изпълнение на своите правомощия кметът на общината издава заповеди;
- в случаите, определени от закона, изпълнява и функции, възложени му от централните държавни органи;
- представя пред общинския съвет програма за управление за срока на мандата в тримесечен срок от полагането на клетвата. Програмата съдържа основните цели, приоритети, дейности, сроковете за изпълнение и очакваните резултати. Кметът на общината представя пред общинския съвет годишен отчет за изпълнението на програмата в срок до 31 януари;
- актовете на кмета на общината могат да се оспорват по административен ред пред областния управител, освен ако в закона е предвидено друго.

В ДВ бр. 53 от 27.06.2014 г. бе обнародван текста на новоприетия Закон за министерство на вътрешните работи. Съгласно същия, в текста на Закона за местното самоуправление и местната администрация бе направено изменение и допълнение на чл. 46, като в точка 8 бе добавено ново второ изречение със следния текст : "има правомощията по чл. **чл. 70, 72, 80, 81, 83, 85 и 87 от Закона за Министерството на вътрешните работи**". С така направеното изменение законодателят е делегирал специални правомощия на кметовете на кметства и райони, като им е възложил упражняването на специални полицейски прерогативи на съответната територия до пристигане на полицейския орган. На кметовете на райони и кметства са предоставени права по опазването на обществения ред и задължението да "осигурява спазването на обществения ред". Член 44 ал. 1 т.4 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (**ЗМСМА - (изм. - ДВ, бр. 65 от 1995 г., изм. - ДВ, бр. 53 от 2014 г.)**) възлага на кметовете на общини правата и задълженията да "отговаря за опазването на обществения ред, като за осигуряването му издава писмени заповеди, задължителни за началниците на съответните полицейски служби". Кметовете на общини за разлика от кметовете на райони и кметства не са натоварени пряко с чисто полицейски функции и специфични права. Опазването на обществения ред е задължение на изпълнителната власт и нейните органи. Член 105 ал. 2 от Конституцията на България е категоричен в това отношение - "Министерският съвет осигурява обществения ред и националната сигурност". Съгласно чл. 38 ал. 1 ЗМСМА "Орган на изпълнителната власт в общината е кметът на общината". Новоприетият Закон за министерство на вътрешните работи е определена стъпка в практическото прилагане на тези конституционни текстове. Интересна е съпоставката, че, според Закона за МВР, органите на Националната служба "Сигурност " нямат полицейски правомощия, за разлика от кметовете на кметства и райони. При спазване на изискванията на параграф 3 ЗМВР, а именно - да действат на съответната територия до пристигане на полицейските органи, кметовете на кметства и райони имат следните права :

-ДА ИЗВЪРШВАТ ПРОВЕРКИ ЗА УСТАНОВЯВАНЕ САМОЛИЧНОСТТА НА ЛИЦА - ЧЛ. 70 АЛ.1 ЗМВР;

-ДА ЗАДЪРЖАТ ЛИЦА - ЧЛ. 72 АЛ.1 ЗМВР;

-ДА ИЗВЪРШВАТ ЛИЧЕН ОБИСК - ЧЛ. 80 АЛ.1 ЗМВР;

- ДА ПРОВЕРЯВАТ ЛИЧНИТЕ ВЕЩИ НА ЛИЦА - ЧЛ. 81 АЛ. 1 ЗМВР;

- ДА ИЗВЪРШВАТ ПРОВЕРКИ В ПОМЕЩЕНИЯ БЕЗ СЪГЛАСИЕТО НА СОБСТВЕНИКА ИЛИ ОБИТАТЕЛЯ ИЛИ В ТЯХНО ОТСЪСТВИЕ - ЧЛ. 83 АЛ.1 ЗМВР;

- ДА ИЗПОЛЗВАТ ФИЗИЧЕСКА СИЛА И ПОМОЩНИ СРЕДСТВА ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЛУЖЕБНИТЕ СИ ФУНКЦИИ – чл. 85 ЗМВР;

- ДА ИЗПОЛЗВАТ ОРЪЖИЕ КАТО КРАЙНА МЯРКА - ЧЛ. 87 АЛ.1 ЗМВР.

Законът за Министерство на вътрешните работи е обнародван брой 53 от 27 юни 2014 г. година и е в сила. Вероятно законодателят е преценил обективно необходимостта от делегиране на такива специфични функции върху кметовете на райони и кметства. Специфичните функции, с които са натоварени кметовете, предполагат определено обучение в тази посока, което вероятно ще бъде приоритетна задача на изпълнителната власт. Чл. 70 ал. 1 ЗМВР позволява на полицейските органи, а в тяхно отсъствие, до момента на пристигането им - и на районните кметове да извършват проверки за установяване самоличността на лица:

1. за които има данни, че са извършили престъпления или други нарушения на обществения ред;
2. когато това е необходимо за разкриване или разследване на престъпления и при образувано административнонаказателно производство;
3. при осъществяване на контрол по спазване на правилата за адресна регистрация и пребиваване в страната;
4. на контролен пункт, организиран от полицията;
5. по искане на друг държавен орган за оказване на съдействие при ред и условия, предвидени в закон.

При упражняване на тези си правомощия, кметовете на райони и кметства следва да се придържат стриктно към фактическия състав, даващ основание да се упражнят тези специални полицейски права. Установяването на самоличността се извършва чрез правото да се изиска от лицето, отговарящо на някое от основанията по чл. 70 ал.1 ЗМВР, паспорт или друг официален документ, съдържащ данни за самоличността му, да се събират сведения от други граждани с установена самоличност, които познават лицето или по друг начин за събирането на достоверни данни.

Съгласно разпоредбите на чл. 72 ал. 1 ЗМВР, районните кметове имат право да задържат лица :

1. извършили престъпление;
2. които след надлежно предупреждение съзнателно пречат на полицейски орган да изпълни задължението си по служба;
3. които показват тежки психични отклонения и с поведението си нарушават обществения ред или излагат живота си на опасност;
4. малолетни нарушители, които са напуснали своите домове, настойници, попечители или обществени домове, където са били настанени;
5. при невъзможност да се установи самоличността им в случаите и по начините по чл. 68 ЗМВР;
6. които са се отклонили от изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или от местата, където са били задържани като обвиняеми в изпълнение на полицейска административна мярка или по разпореждане на орган на съдебната власт;

7. в случаи, определени в закон.

При упражняване на тези си правомощия, районните кметове могат да затварят лицата, отговарящи на изброените условия, в специални помещения и да упражнят спрямо тях мерки за лична сигурност, ако поведението им налага това. Трябва да се има предвид, че от момента на задържането им, задържаните лица имат право на адвокатска защита. Съгласно чл. 80 ал. 1 ЗМВР районните кметове, при определените в закона условия, могат да извършват личен обиск на лица: 1. задържани при условията на чл. 72 ал. 1 ЗМВР; 2. за които има данни, че носят опасни и забранени за притежаване предмети; 3. заварени на място, където е извършено престъпление или нарушение на обществения ред, когато има достатъчно данни, че у тях се намират вещи, които са били свързани с престъплението. В този случай районните кметове следва да знаят, че личен обиск може да се извършва само от лице, което принадлежи към пола на обисквания. При стриктно спазване на законовите изисквания, районните кметове съгласно чл. 81 ал. 1 ЗМВР имат право да проверява личните вещи на лица : 1. в случаите на чл. 70-72 ЗМВР; 2. когато са налице достатъчно данни, че се укриват веществени доказателства за извършено престъпление. Те следва да знаят, че имат правото според определените от закона правомощия да проверяват превозни средства и при данни за нарушение на обществения ред - чл. 81 ал. 2 ЗМВР. А според категоричният текст на чл. 83 ал. 1 ЗМВР, районите кметове и кметовете на кметства имат правото да извършват проверки в помещения и без съгласието на собственика или обитателя или в тяхното отсъствие когато:

1. следва да се предотврати непосредствено предстоящо или започнало тежко престъпление;
2. са налице данни, че в помещението се укрива лице, извършило тежко престъпление;
3. е необходимо оказване на неотложна помощ на лица, чиито живот, здраве или лична свобода се намират в опасност, или са налице други случаи на крайна необходимост.

Ползвайки тези си правомощия, районите кметове и кметовете на кметства следва да спазват изискванията на алинея 2 на чл. 83 ЗМВР, а именно - след приключване проверката на помещенията да съставят протокол, съдържащ всички изисквания на законовия текст. След приключване на проверката кметът на кметството или районния кмет следва незабавно да уведоми прокуратурата. Съгласно чл. 85 ал. 1 ЗМВР кметовете придобиват правомощията да използват физическа сила и помощни средства при изпълнение на служебните си функции, само ако те не могат да се осъществят по друг начин. Под "служебни функции" законодателят едва ли е имал предвид упражняването на физическа сила и използването на помощни средства при упражняването на функциите на районен кмет. Дадените извънредни права кметовете могат да ползват единствено при някоя от следните хипотези : 1. противодействие или отказ да се изпълни законно разпореждане; 2. задържане на правонарушител, който не се подчинява или оказва съпротива на полицейски орган; 3. конвоиране на лице или при опит да избяга, да посегне на своя живот или на други лица; 4. оказване съдействие на други държавни органи или длъжностни лица, на които противозаконно се пречи да изпълняват задълженията си; 5. нападения срещу граждани и полицейски органи; 6. групови нарушения на обществения ред; 7. нападения на сгради, помещения, съоръжения и транспортни средства; 8. освобождаване на незаконно заети обекти, ако им е разпоредено от компетентен орган. При упражняване на тези си правомощия районните кметове могат да използват белезници, усмирители, гумени и електрошокови палки и прибори, химически вещества, утвърдени от министъра на здравеопазването, служебни животни - кучета, коне, халосни патрони, патрони с гумени, пластмасови и шокови патрони, устройства за принудително спиране на превозни средства, устройства за отваряне на помещения, светлинни и звукови устройства с отвличащо действие, водометни и въздухоструйни машини, бронирани машини и вертолети. Въпрос на избор ! И всичко това е реалност, както е и реална възможността, дадена от текста на чл. 87 ал. 1 ЗМВР районните кметове и кметовете на кметства да използват оръжие като крайна мярка при наличието на някое от следните условия : 1. при въоръжено нападение или заплаха с огнестрелно оръжие; 2. при освобождаване на заложници и отвлечени лица; 3. при неизбежна отбрана; 4. след предупреждение при задържане на лице, извършващо или извършило

престъпление от общ характер; 5. след предупреждение за предотвратяване бягство на лице, задържано по съответния ред за престъпление от общ характер. След упражняване на това си законово право, районният кмет или кметът на кметство следва да състави писмен доклад по установения ред. Това го задължава текста на чл. 87 ал. 7 ЗМВР.

В следствие на изложеното може да се направи обобщен извод, че предоставянето на полицейски правомощия на кметовете на райони и кметства е абсолютно излишно, поради тяхната неприложимост. Препоръчително е текстът на чл. 46, ал. 1 т. 8 от Закона за местното самоуправление и местна администрация да отпадне.

Функциите по осъществяване на обществения ред от кметовете на общини, райони и кметствата се реализират преди всичко от взаимодействието им с местните полицейски органи. В Областните дирекции „Полиция” на МВР се изграждат отдели, сектори, районни полицейски управления (РПУ) и полицейски управления (ПУ). Началниците на РПУ, следва да организират сътрудничество с органите на държавната власт, местното самоуправление и неправителствените организации чрез съвместни програми. Те определят реда за провеждане на срещите с обществеността и участват в тях.

Поддържането на обществения ред и сигурност е сред приоритетите в дейността на СО район „Красна поляна”, като опазването и подобряването му се осъществява основно от 03 РУ-СДВР и сектор „Общинска полиция”.

Политиката за сигурност за опазване на обществения ред се изразява в ежедневен обмен на информация между институциите, анализ на всяка конкретна обстановка, разширяване на техническите възможности и подобряване на взаимодействието чрез въвеждане на стандартни оперативни процедури.

По отношение на сигурността на гражданите и опазването на обществения ред СО район „Красна поляна” поддържа добри контакти с НПО основно въпроси за превенция на правонарушенията, насилието над жени и деца и др.

Определена е мисията на полицията – да се стреми към установяване на открито, продуктивно и полезно партньорство с обществото, като изпълнява функциите си по осигуряване на обществен ред и сигурност в условията на прозрачност и отчетност и при зачитане на правата и достойнството на гражданите. Повишаваното доверие и подкрепата на гражданите за полицията е предвидено като ключов елемент при установяване на това партньорство.

В следствие на изложеното могат да бъдат направени следните обобщени изводи и заключения:

Липсата на законодателно определение на понятието „обществен ред” предполага нееднозначно разбиране за него;

Разбирането за „осигуряване на обществения ред” от Министерския съвет на Република България е, че то се осъществява чрез законодателното възлагане на функции по неговото опазване от част от органите на Национална служба „Полиция” на МВР и възлагане на отговорности за опазването и спазването му на областните управители и кметовете на общини, райони и кметства.

„Осигуряването на обществения ред” е публична услуга която се предоставя от различни органи на изпълнителната власт на обществото и на гражданите.

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ НА РАЙОННИТЕ И МЛАДШИ РАЙОННИТЕ ИНСПЕКТОРИ ОТ НАЦИОНАЛНАТА ПОЛИЦИЯ С ОРГАНИТЕ НА МЕСТНАТА ВЛАСТ, ОХРАНИТЕЛНИТЕ ФИРМИ И ГРАЖДАНИТЕ

6.1. Същност на взаимодействието на районните и младши районните инспектори от Националната полиция с органите на местната власт, охранителните фирми и гражданите

Районните и младши районните инспектори заемат особено място в системата на полицейската администрация в Република България. В съответствие с нормативната им установеност те са служители на Националната полиция, които изпълняват служебните си задължения в определени им за обслужване райони.

В качеството си на офицери и сержанти от МВР те имат особен статут на държавни служители, които реализират функциите си като полицейски органи и са им предоставени по закон определен обем полицейски правомощия. Като органи на изпълнителната власт районните и младши районните инспектори по силата на закона са натоварени да извършват определени функции на държавата по осигуряването на обществения ред и вътрешната сигурност. В кръга на своята компетентност те осъществяват волята на държавата, като действат от нейно име и за нейна сметка.

Тясното разглеждане на понятието „Полицейски орган“ има юридически смисъл и се отнася до юридическата им власт да издават актове, с които разпореждат задължителни правила за поведение на юридически и физически лица.

В началото на XX в. в България в доктринален аспект полицейските органи се разглеждат като: *полицейски органи на власт* и *изпълнителни полицейски органи*. В този смисъл изпълнителните полицейски органи са изпълнявали вече издадени полицейски актове.

В съвременните условия районните и младши районните инспектори от Националната полиция в качеството си на полицейски органи не само издават и изпълняват полицейски актове, но при осъществяване на полицейската си служба те си *взаимодействат с определени държавни и частни субекти* за ефективното осигуряване на обществения ред и на вътрешната сигурност на територията на обслужвания от тях район.

Обективните закономерности в развитието на демократичното общество показват, че за осигуряването на обществения ред и вътрешната сигурност е необходимо обединяването на усилията не само на органите от отделните служби и дирекции на МВР, но от съществено значение е тяхното взаимодействие с другите държавни органи, охранителните фирми и гражданите. Това взаимодействие е различно по характер, съдържание и форма на проявление. То се определя от видовете субекти, които си взаимодействат, от конкретните обществени отношения и правоотношения, които се пораждат и развиват.

Взаимодействието на районните и младши районните инспектори от Националната полиция с органите на местната власт, охранителните фирми и гражданите като външно взаимодействие се характеризира с това, че при реализирането му за него са валидни принципите на партньорство. Този вид взаимодействие следва да бъде систематически постоянно осъществявано чрез действия от страна на районните и младши районните инспектори от Националната полиция. То следва да има за цел да предизвика ответна реакция от страна на партньорите - органите на местната власт (областни управители и кметове), охранителните фирми (принципалите и частните охранители) и гражданите (техни организации или със самите тях). По своята същност това е взаимодействие и върху самите партньори.

Взаимодействие на районните и младши районните инспектори от Националната полиция с органите на местната власт.

Осъществяването на определени държавни управленски функции на ограничена част от територията на страната конституционно са възложени на държавните органи по места. Територията на държавата се разделя на административни единици, в които, наред с централното държавно управление, се осъществява и местно управление от местни органи.

Местното управление е всъщност децентрализирано публично управление, което се проявява в две форми: *държавно-административно управление по места* и *местно самоуправление*.

Административно-териториалните единици в Република България са *областите* и *общините*. В общините има съставни административно-териториални единици: *кметства* и *райони*. Всички те имат територия, граници, население, наименование и административен център.

Териториални органи на изпълнителната власт са *областните управители* и *кметовете на общини*.

В съответствие със Закона за администрацията областният управител отговаря за спазването на обществения ред, спазването на законността на територията на областта и осъществява взаимодействие с органите на местно самоуправление и местна администрация, а именно кметовете на общини и общинските администрации.

В съответствие със Закона за местното самоуправление и местната администрация кметовете на общини отговарят за опазването на обществения ред, като за осигуряването му издават писмени заповеди, задължителни за началниците на съответните полицейски служби.

Непосредствено осъществяващи осигуряването на обществения ред на определените им за обслужване райони в областта и в частност в общините, районите и кметствата, са районните и младши районните инспектори от Националната полиция. Те работят и отговарят за състоянието на обществения ред, за предотвратяване, пресичане и разкриване на престъпления и за *укрепване и разширяване връзките на МВР с държавните органи, обществените организации и гражданите* на територията, която обслужват. Това предполага организация на тяхното взаимодействие с областните управители и кметовете на общини, райони и кметства.

6.2.1. Взаимодействие на районните и младши районните инспектори от Националната полиция с областните управители

Областният управител оглавява областната администрация. Той е местен изпълнителен орган на централната държавна власт и осъществява държавното управление по места, като осигурява съответствие между националните и местните интереси при провеждането на регионалната политика. Фигурата на областния управител възниква по системата на назначението, и то безсрочно. Той се определя с решение на Министерския съвет.

Областният управител е орган с обща компетентност, въпреки че компетентността му е определена от неговата роля да осъществява деконцентрация на държавната власт с цел постигане на ефективна регионална политика.

Областната администрация има изцяло държавен характер и не е необходимо да повтаря всички направления на дейността, съществуващи в общинските администрации. Според характера на дейността, която извършват, административните звена в областната администрация са обособени в *обща и специализирана администрация*.

В съответствие с действащото законодателство в областните администрации не са обособени звена по спазването на обществения ред. Това изключително затруднява взаимодействието на полицейските органи от териториалните служби на МВР с областната администрация при предприемането на конкретни съвместни мерки за осигуряването на обществения ред в областта.

В съответствие със статута си на полицейски органи, районните и младши районните инспектори от Националната полиция са органи със специална компетентност. Те реализират функциите си по осигуряването на обществения ред и сигурност чрез предоставени им полицейски правомощия по закон, като са обвързани в йерархическа зависимост с други полицейски органи, действащи също на територията на областта, а именно: началниците на структурни звена „Охранителна полиция“, началниците „Полицейски участъци“, на районни полицейски управления, на сектори „Охранителна полиция“ и на регионални звена „Полиция“ при териториалните служби на МВР. Районните и младши районните инспектори осъществяват функциите си и под методическото ръководство и контрол на служителите от направление „Охранителна полиция“ при ДНСП - МВР.

С инструкцията за дейността на районните и младши районните инспектори от Националната полиция от 2003 г. се регламентира задължението на началниците на РЗ „Полиция“ при осъществяване на общото ръководство и контрол на „Териториална полиция“ съвместно с областните управители да осигуряват приемни помещения на районните и младши районните инспектори и средства за тяхната издръжка.

Началниците на районни полицейски управления, пряко отговарящи за организацията и резултатите от работата на районните и младши районните инспектори, следва да организират сътрудничеството с органите на държавната власт, местното самоуправление и неправителствените организации чрез съвместни програми. Те определят реда за провеждане на срещите с обществеността и участват в тях. Началниците на районни полицейски управления определят задачите на районните и младши районните инспектори за реализиране на Стратегията за работа на полицията в близост до обществото.

Вследствие на изложеното, изводът, който може да бъде направен, е, че *взаимодействието на районните и младши районните инспектори от Националната полиция с областните управители е косвено*. То се осъществява чрез непосредствените им началници на районни полицейски управления и на РЗ „Полиция“ при териториалните служби на МВР и е насочено преди всичко към материално-техническото обезпечаване на дейността им по осигуряването на обществения ред и отчитането пред обществеността.

6.2.2. Взаимодействие на районните и младши районните инспектори от Националната полиция с кметовете на общини, райони и кметства

Кметът е орган на изпълнителната власт в общината. Кметовете се избират пряко от населението на съответната община за срок от четири години. Кметът на общината също е орган с обща компетентност и упражнява своите правомощия на територията на съответната община. Той функционира в две качества: *като орган на местно самоуправление в общината и като административен орган*. Като орган на изпълнителната власт той притежава специална компетентност, а във второто си качество е недържавен, общински орган. Така кметът се явява изпълнителен орган не само с властнически правомощия, произтичащи от местното самоуправление, но и с държавно-властнически правомощия.

В съответствие с допълненията на Закона за местното самоуправление и местната администрация от 1997 г. кметовете на райони и кметства осигуряват спазването на обществения ред и имат следните полицейски правомощия: проверка за установяване самоличността на лица; задържане на лица; личен обиск на лица; проверка на личните вещи на лица; проверки в помещения без съгласие на собственика или обитателя или в тяхно отсъствие; използване на физическа сила и помощни средства и използване на оръжия по Закона за МВР на съответната територия до пристигане на полицейския орган.

Общинският съвет е орган на местното самоуправление в общината. Той също има обща компетентност за решаване на местни въпроси. Общинските съвети поемат и задачи по делегация от централната държавна власт. Те създават временни и постоянни комисии. Като

въпрос на местното самоуправление стои осигуряването на обществения ред и сигурност в общината, за което общинските съвети следва да създадат съответни постоянни комисии.

Общинските съвети приемат Наредба за осигуряването на обществения ред в общината. В тях се регламентират такива въпроси, като: спазване на нощната тишина; продажбата на алкохол и цигари; работното време на питейните и увеселителните заведения и др. Нарушаването на наредбата предвижда административни наказания - глоба и временно лишаване от право да се упражнява определена професия или дейност.

Основна функция на районните и младши районните инспектори от Националната полиция е съдействието им с органите на държавната власт и местното самоуправление, които следва да насърчават и подпомагат населението в обслужваните райони при създаването на граждански формирования за оказване съдействие на полицията по охрана на обществения ред и противодействие на престъпността. В тази връзка районните и младши районните инспектори следва да планират и провеждат с кметовете на общини, райони и кметства съвместни мероприятия за работа с рискови социални групи (малолетни и непълнолетни, самотни стари хора, инвалиди, наркомани и др.), с лица, жертви на престъпления, с етнически малцинства, с пострадали от бедствия, аварии и катастрофи.

Районните и младши районните инспектори периодично следва да информират чрез началника на районното полицейско управление местните комисии за обществен ред и сигурност (където са създадени) за състоянието на противодействието на престъпността и осигуряването на обществения ред, и да предлагат мерки за тяхното подобряване. Те трябва да оказват съдействие на общинските съвети и кметствата за организиране охраната на обществения ред и за защита на собствеността и сигурността на гражданите. В селските райони районните и младши районните инспектори следва да подпомагат местните органи на самоуправление и населението за организиране охраната на селскостопанската продукция и горския фонд.

Ежегодно районните и младши районните инспектори трябва да информират местните органи на самоуправление и гражданите за състоянието на престъпността и резултатите от тяхната работа. В границите на своите правомощия те трябва да оказват съдействие на общинските съвети и кметствата при прекратяване на самоуправни действия след взето решение на органите на съдебната власт, както и при противозаконното пречене на кметовете на общини, райони и кметства да осъществяват своята дейност.

Вследствие на изложеното изводът, който може да бъде направен, е, че: *взаимодействието на районните и младши районните инспектори от Националната полиция с кметовете на общини, райони и кметства е непосредствено*. С оглед усъвършенстване на това взаимодействие и подобряване на неговата ефективност е целесъобразно, ползвайки опита на някои европейски страни, разработването на *местни договори за сигурност*. Те ще бъдат предпоставка за осъществяването на ефективно партньорство на местно ниво.

6.3. Взаимодействие на районните и младши районните инспектори от Националната полиция с охранителните фирми

Охранителите от охранителните търговски дружества извършват превантивни действия на места, които са публична или частна собственост. Дейността на частните охранителни фирми е насочена към: осъществяване на превантивни действия по отношение противодействието на престъпността и опазването на обществения ред; ограничаване на причините и условията, предизвикващи извършването на престъпления. Дейността им се извършва въз основа на разрешение, издадено от министъра на вътрешните работи или упълномощени от него длъжностни лица, на търговци, регистрирани по Търговския закон. Условията и редът за извършване на частна охранителна дейност се определят с Наредба на министъра на вътрешните работи.

По реда на наредбата частните охранителни фирми осъществяват: лична (персонална) охрана на физически лица; охрана на ценни пратки и товари; охрана на обекти на железопътния

транспорт; охрана на имущество на физически и юридически лица, на сгради, помещения и стопански обекти; охрана с помощта на сигнално-охранителна техника.

Текущият контрол по спазването на наредбата се осъществява от районните и младши районните инспектори и от инспекторите по линия на контрола на общоопасните средства, обслужващи територията, на която се намира охраняваният от частната охранителна фирма обект. В този смисъл полицейските органи се проявяват като *държавни контролни органи*. При възникващите между тях и частните охранителни фирми правоотношения липсва равнопоставеност, независимо че имат общи цели да осигуряват обществен ред и сигурност на обслужваната територия. В качеството си на контролни органи районните и младши районните инспектори имат компетенциите да проверяват: наличието на валидно разрешение за извършване на дейността; документите за обектите, поети на охрана; документите за лицата, назначени за извършване на непосредствена охранителна дейност (охранителите); документите за обектовото оръжие (ако има такова). При констатиране административни нарушения те съставят актове и уведомяват принципалите на охранителните фирми за отстраняване на констатираните нередности.

При осъществяването на текущия контрол районните и младши районните инспектори извършват проверки преди всичко на длъжностните лица - частни охранители. Това са лица, които се намират в трудово правоотношение, възникнало чрез назначаване, избор или конкурс, и са под дисциплинарната власт на ръководителя на ведомството, принципала на частното охранително търговско дружество или едноличния търговец, и са зачислени по постоянен или временен начин на длъжност, за да упражняват охранителна дейност срещу възнаграждение.

Националната полиция осъществява дейността си самостоятелно или съвместно с други държавни органи, организации и граждани. При осъществяване на дейността си полицейските органи могат да си взаимодействат с физическите и юридическите лица, търговци, получили разрешение за извършване на частна охранителна дейност. В този смисъл районните и младши районните инспектори, в качеството си на полицейски органи, се проявяват като *равнопоставени партньори* с осъществяващите частна охранителна дейност търговци.

Взаимодействието между районните и младши районните инспектори от Националната полиция и охранителните фирми може да се осъществява формално в две направления: *при организиране на взаимодействието и при реализиране на взаимодействието*.

За *организиране на взаимодействието* към ДНСП - МВР се създава Съвет за сътрудничество, в който участват представители на сдруженията на лицата, извършващи частна охранителна дейност, и определени от директора на Националната полиция служители. В това направление взаимодействието на районните и младши районните инспектори с охранителните фирми е ограничено. Съветът за сътрудничество се формира при липсата на ясни правила, условия и квоти за участващите в него. Липсва ясен регламент по отношение на неговите органи и условията за участие както за полицейските служители, така и за представителите на охранителните фирми. Съветът следва да провежда заседания веднъж на шест месеца, да обсъжда проблемите на частната охранителна дейност и да взема мерки за разрешаването им. Той трябва да набелязва и предлага конкретни форми на сътрудничество и да отчита резултатите от него. Препоръчително е ръководството на ДНСП - МВР да активизира дейността на Съвета за сътрудничество с частните охранителни фирми.

Реализирането на взаимодействието на районните и младши районните инспектори с частните охранителни фирми се изразява във взаимното им съдействие при съвместната охрана на обществен ред на обслужваната от полицейските органи територия и охраняваните от частните охранителни фирми обекти.

Физическите и юридическите лица, осъществяващи частна охранителна дейност, са длъжни да предоставят незабавно на органите на МВР всяка придобита информация относно извършена или извършваща се престъпна дейност. Частните охранители следва да се инструктират да не

пречат по какъвто и да е начин на полицейските органи при осъществяване на функциите им и да им оказват съдействие при поискване. При залавяне на нарушители в охраняваните обекти, частните охранители незабавно трябва да уведомят най-близкото Районно полицейско управление.

Районните и младши районните инспектори участват в комисии за проверка на системите за физическа защита на обекти и предлагат мерки за отстраняване на констатирани слабости. Периодично те могат да информират нарядите на охранителните фирми за измененията на оперативната обстановка, за издирващи се лица, моторни превозни средства и вещи с трайни белези. При осъществяването на масови мероприятия на обслужваната от тях територия, вътрешната им охрана може да се поеме от частни охранителни фирми.

Ръководствата на охранителните фирми могат да подпомагат дейността на полицейските органи чрез дарения - сигнално-охранителни системи, компютърна техника, гориво и консумативи.

Районните и младши районните инспектори от Националната полиция все повече ще разчитат на съдействието на частните охранителни фирми при противодействието на престъпността и осигуряването на обществения ред в обслужваната от тях територия.

6.4. Взаимодействие на районните и младши районните инспектори от Националната полиция с гражданите

Основна функция на районните и младши районните инспектори, която осъществяват самостоятелно или съвместно с други органи на МВР, е защита правата и свободите на гражданите. Важен елемент при реализирането на тази функция е взаимодействието им с тях. Това взаимодействие се проявява в две форми: *взаимодействие с организации на гражданите* и *непосредствено взаимодействие*.

Организациите на гражданите защитават и задоволяват техните интереси. Те се формират по пътя на общи интереси между лица, обединяващи се за постигане на определени цели. Организациите на гражданите биват всички възможни организации - дружества, сдружения, съюзи, обществени организации. Основни черти на организациите на гражданите са: доброволност; цел; самоуправление и съобразеност със закона.

Своеобразна форма на организации на гражданите са различните органи на обществеността - Комисии за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, обществени съвети, родителски комитети и др. Те се създават по производствено-отраслов или териториален признак в различните административно-териториални единици или в държавни и обществени учреждения.

Сред организациите на гражданите особено място заемат обществените организации. Те са признати от закона доброволни обединения на граждани, които преследват определена цел, тясно свързана с държавното управление и решаване на задачите за развитие на обществото. В тази връзка районните и младши районните инспектори от Националната полиция следва да си взаимодействат предимно с такива обществени организации, чиито цели са свързани с подпомагане осигуряването на обществения ред и на вътрешната сигурност на обслужваната от тях територия. Останалите организации на гражданите, за разлика от посочените обществени организации, могат да имат интереси и да преследват цели, които не съвпадат непременно с решаване на конкретни задачи по осигуряването на обществения ред и сигурност, а са насочени към задоволяване на ограничени лични или групови цели и нужди.

Общественият организации имат специален режим за образуване, промени в състава и прекратяване на дейността им. Те могат да бъдат: професионални съюзи, творчески съюзи, спортни дружества и организации, религиозни (верски) общности, синдикати и др. Те се различават от политическите партии и не могат да си поставят политически цели и да извършват политическа дейност.

За подобряване качеството на социалните контакти и насърчаване участието на гражданите и техните организации, като потенциални партньори при решаване на проблемите, свързани със сигурността на национално ниво, ДНСП - МВР разработва примерни правила за изграждане на *регионални и местни комисии за обществен ред и сигурност*. Планомерно се провеждат работни конференции с представители на заинтересувани граждански организации по въпроси, засягащи сигурността на гражданите. Разработен е примерен вариант и на *местен договор за сигурност*. На регионално и местно ниво се предвижда реализирането на пилотни проекти за изграждането на местните комисии за обществен ред и сигурност и популяризиране на *модела „Полиция в близост до обществото“*.

Вследствие на актуализация на подзаконовата нормативна уредба, имаща отношение към дейността на районните и младши районните инспектори от Националната полиция, се създава организация и за тяхното обучение по посочения модел. Активизират се периодичните срещи и разговори с представители на граждански организации, извършва се съвместен анализ на състоянието и динамиката на правонарушенията в района, привличат се средствата за масово осведомяване с оглед популяризиране взаимодействието между полицейските органи и организациите на гражданите по осигуряването на обществения ред и сигурност.

Един от факторите, стимулиращ противоправно поведение, е отчуждението между хората. Социалната анонимност създава условия за извършване на престъпления. Доказателство за това е високото ниво на престъпността в големите градове и ниската разкриваемост на престъпленията на обществени места.

Непосредственото взаимодействие на районните и младши районните инспектори от Националната полиция с гражданите способства за системното изучаване на потребностите от сигурност. Районните инспектори приемат граждани по график, като отразяват в Дневник датата на приемането, данни за гражданина, съдържанието на жалбата му, резултата и датата на приключване на проверката. Приемането на граждани в обслужвания район позволява оперативно решаване на възникнали въпроси и дава възможност да се реагира бързо и резултатно на техните сигнали, жалби и молби.

Районните и младши районните инспектори могат непосредствено да си взаимодействат с гражданите, като посещават общите събрания в сградите с етажна собственост и ги убеждават да съобщават за всички случаи, за които имат подозрения, че срещу имуществото или личността на съседите им се извършва престъпление. Те могат да получават и значима информация от възрастни и деца, прекарващи повече време в домовете си или на улицата.

За подобряване на личната и имуществената сигурност на гражданите районните и младши районните инспектори следва периодично да ги информират за характерни правонарушения в района и възможните форми и методи за защита. Те са длъжни да съдействат за упражняване и защита на правата и законните интереси на гражданите. В рамките на своята компетентност районните и младши районните инспектори подпомагат решаването на семейно-битови конфликти.

Районните и младши районните инспектори трябва да планират и провеждат мероприятия за индивидуална работа с граждани от рискови социални групи. За подпомагане на своята дейност те могат да привличат към сътрудничество и граждани като извънщатни служители на Националната полиция.

РИСКОВЕ И ЗАПЛАХИ ЗА ОБЩЕСТВЕНИЯ РЕД И СИГУРНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА НА РАЙОН КРАСНА ПОЛЯНА

Без ни най-малко да се омаловажават другите направления по защита на националната сигурност трябва да се посочи, че при съществуващата вътрешна и външна политическа обстановка функциите по опазването на конституционния ред или вътрешната сигурност на страната придобиват все по-голямо значение. Във връзка с това вътрешната сигурност може да се определи като *състояние на неутрализиране на опасностите срещу интересите на гражданите, обществото и държавата, включително срещу установения по волята на народа конституционен ред.*

7.1. Външна и вътрешна сигурност.

Вътрешната сигурност на страната е основна задача и отговорност на всяка държавна власт независимо от конституционната форма на управление и от зрелостта на обществените отношения в нея. Още с възникването на държавата се появяват и нейни структури за вътрешна сигурност, подчинени на висшата държавна власт. Това е необходимо, защото развитието на обществото е съпроводено с възникване в него на негативни процеси и явления на политическа, икономическа, социална, етническа, религиозна и друга основа, пораждащи условия за организирана съпротива, насилие или други форми на противоправно поведение, които застрашават неговата сигурност. Това налага усилията на компетентните държавни органи да бъдат насочени към своевременно придобиване на информация за тези негативни социални явления и процеси, и предприемане на мерки за ограничаване на рисковете и заплахите от тях до степен, която да гарантира защитата на националната сигурност.

Същността на термина *защита на вътрешната сигурност* може да се определи като комплекс от дейности за придобиване на информация за реални и потенциални заплахи за сигурността на страната и организиране на целенасочено противодействие за тяхното неутрализиране. Нейната основна цел е постигане на стратегическо превъзходство над източниците на заплахите чрез тяхната постоянна идентификация, оценка и прилагане на адекватни защитни мерки.

Системата за защита на вътрешната сигурност на страната е организационно и функционално определена от закона. Между отделните нейни компоненти съществуват връзки съобразно функциите, целите и основните им задачи. Взаимодействието между тях е делово сътрудничество на основата на взаимопомощ с цел най-ефективно решаване на задачите по защита на вътрешната сигурност на страната.

Много често в документи, в литературата или в ежедневиия език в термина „защита на вътрешната сигурност“ се влага различно съдържание. В настоящата разработка в него се включва комплекс от дейности със следното съдържание:

- а) придобиване и обработка на информация относно реални и потенциални заплахи за вътрешната сигурност;
- б) информиране на компетентните държавни органи относно заплахите и подготовка на предложения за начина на реагиране;
- в) оперативно противодействие на престъпността чрез разкриване, предотвратяване и пресичане на рисковете и заплахите, неутрализиране на последиците от тях и създаване на възможност за прилагане и на други мерки за противодействие - политически, икономически, дипломатически, правни, административни и т.н.
- г) защитни действия на полицейските и другите правозащитни органи за разследване на престъпления в тази област.

Заплахите за вътрешната сигурност в една съвременна демократична държава могат да бъдат породени от различни фактори. От една страна това могат да бъдат външни сили - чуждестранни служби, международни терористични и други престъпни организации, групи или лица, задгранични центрове на екстремистки, религиозни и националистически организации. Реализацията на техните планове обикновено е предназначена да предизвика негативни последици вътре в страната.

Източници на непосредствена заплаха за вътрешната сигурност и условия, които да благоприятстват престъпната дейност на външните сили в страната, възникнат и под въздействието на вътрешни фактори - социално и етническо напрежение, влиянието на конвенционалната и особено на организираната престъпност и др.

Това, което определихме като защита на вътрешната сигурност, е функция на всяка съвременна демократична държава, регламентирана с правни норми. Ако се обобщи съдържанието на действащите закони в тази област ще се установи, че в съвременни условия *защитата на вътрешната сигурност е дейност на държавата*, насочена срещу:

целенасочено противоправно скрито вмешателство от страна на чужди държави и престъпни организации във вътрешния живот на страната, насочено срещу националните интереси;

дейността на незаконни политически или военизирани формирования, престъпни групи и отделни лица, поставили си за цел насилствено изменение на законно установения конституционен ред;

терористични действия и други крайни екстремистки прояви, насочени срещу нормалното функциониране на държавните органи, общественото спокойствие, живота, здравето и имуществото на гражданите;

опитите за проникване на криминални структури в държавния апарат и тяхното срастване със законодателната, изпълнителната и съдебната власт, водещо до тяхното дестабилизиране и дискредитиране;

създаването и развитието на корупция, „сива икономика“, организирана и конвенционална престъпност и свеждане на тези явления в допустими за обществото граници.

В предвид многообразието на заплахите за вътрешната сигурност на страната, нейните компетентни институции са длъжни да прилагат съвкупност от различни, взаимосвързани и насочени към една цел мерки за тяхното разкриване и неутрализиране. Тези мерки могат да са политически, икономически, правни, дипломатически, административни, оперативно-издирвателни и други, и трябва да се провеждат целенасочено, системно, последователно и постоянно.

От горната система от мерки се потвърждава тезата за едinodeйствие на всички елементи от системата за защита на вътрешната сигурност. Придобитата информация от специализираните служби се използва за планиране на действия за предотвратяване или неутрализиране на заплахата, като тези действия често се предприемат съвместно с други държавни органи, особено с органите на изпълнителната и на съдебната власт.

За защита на вътрешната сигурност на страната се изгражда система, включваща основните държавни органи, службите за сигурност и за обществен ред, органите на съдебната власт, финансите и особено местните органи на властта. Историческият опит показва, че централизацията на дейността на тези органи е обективна необходимост, необходим принцип за структуриране на системите им за управление, както и че техните по-големи успехи са постигнати, когато тези органи са били с общо ръководство, добра организираност и в постоянно взаимодействие.

Според приетата от Министерският съвет през 1998 г. Единна система за противодействие на престъпността, вътрешната сигурност на Република България се гарантира в значителна степен от „защитата на правата и интересите на гражданите, на обществото и държавата. Равнището на вътрешната сигурност максимално зависи от ефективния контрол над престъпността“. За това се формира система за защита на вътрешната сигурност, в която влизат основно службите за сигурност и за обществен ред на страната. Това представлява системата в нейния тесен смисъл. В широкия смисъл в тази система освен посочените служби влизат висшите и другите органи на държавна власт - органите на изпълнителната и на съдебната власт, на финансите, частните

охранителни формирования и др. Ето защо в по-широкия смисъл *защитата на вътрешната сигурност може да се определи като сложна система от органи, сили, средства и механизми, ангажирани с нейното планиране и осъществяване.*

Националната сигурност има три равнища (нива) на сигурността: личностно, общностно и държавно. Сигурността на личността се постига чрез осигуряване на правни и нравствени норми за поведение на отделния човек и изграждане на институции, позволяващи развитието и задоволяване на потребностите на всеки гражданин. Сигурността на общността (обществото) е свързана с развитието на институти, норми и обществено съзнание с цел реализация на правата и свободите на всички групи от населението. Сигурността на държавата означава наличие на ефективно управление на обществените групи и действени механизми за тяхната защита. От гледна точка на взаимодействието им със средата за сигурност, те формират условно двата основни аспекта на националната сигурност: външна и вътрешна.

Външната сигурност се заключава в осигуряване на устойчиво положение на държавата, при което няма реална заплаха за нейната териториална цялост и суверенитет, за нейното национално единство и за нейните коренни политически, икономически и културни интереси. Тя е свързана с гарантирането на националната сигурност на глобално, европейско и регионално ниво. Външната сигурност е състояние, което в значителна степен влияе и върху вътрешната сигурност.

Вътрешната сигурност доскоро беше разглеждана преди всичко като сигурност на държавната власт (особено авторитарната), т.е. на режима. В демократичните общества това понятие има друг смисъл и е свързано преди всичко със сигурността на цялото общество и на неговите отделни членове.

Съществуват редица дефиниции за понятието „вътрешна сигурност“. Общото при тях е, че те я определят като състояние на гарантирани интереси на гражданите, на обществото и на държавата, и възможност да бъде защитен конституционно установения в страната правов ред. Най-общо вътрешната сигурност се определя като съвкупност (система) от взаимно-определящи се групи фактори: политически, икономически, социални, информационни, екологични, властови и др. Същите при определени условия могат да се явяват риск, заплаха или опасност за националната сигурност, и по-точно да пораждаат процеси и явления, застрашаващи конституционно установената публична власт в държавата.

Когато се говори за вътрешната и външната сигурност като две страни на националната сигурност, трябва да се имат предвид две неща:

Вътрешните опасности в определена социална система винаги са по-дестабилизиращи от външните, защото засягат непосредствено нейната самоорганизация. За това свидетелства факта, че през последните години войните между отделните държави са значително по-малко от вътрешните войни, преврати, въоръжени сблъсъци и други остри противопоставяния.

Между вътрешната и външната сигурност и несигурност съществуват реципрочни взаимоотношения. Повишаването на равнището на външните опасности имат мобилизиращо въздействие и благоприятстват обединяването около общонационални интереси и цели. Една война може да спаси заплашен от дестабилизация режим. Нещо повече, именно при отразяването на външна заплаха дадена общност може да се консолидира.

Външната и вътрешната сигурност стават във все по-голяма степен взаимозависими и разграничението между тях придобива условен характер.

Външните фактори за сигурност на територията на район Красна поляна могат да се обобщят по следния начин: масовото навлизане на лица, търсещи международна закрила и свързания с това риск от проникване на терористи или радикални екстремисти, както и непрекъснато увеличаване на трафика от транзитно преминаващи през района чужди граждани, активизиране на дейността на религиозни фондации и емисари на национални формирования.

Вътрешните фактори за сигурност на територията на района се влияе от значителен брой обекти от критичната инфраструктура, наличие на места - обекти на струпване на големи групи хора, съществуване на зони с концентрация на престъпления, обособяване на компактни малцинствени общности, интензивен пътен трафик и високо ниво на пътнотранспортен травматизъм, както и състоянието на публичната инфраструктура. Повишаване на престъпността в района; носене на хладно оръжие, което е предпоставка за извършване на посегателства срещу личността и спокойствието на гражданите; извършване на дейности причиняващи шум, значително надвишаващ нормите; неправилно организиране и неспазване правилата за движение; извършване на действия, които нарушават моралните норми за поведение на обществени места; извършване на действия и прояви с които се увреждат паркове, градини, зелени площи и прилежащи на уличната пътна и алейна мрежа; употребата на пиротехнически или други запалителни материали, паленето на огън и хвърляне на неугасени предмети на обществени места, улици и парковете.

Вътрешната сигурност на една държава е свързана с управлението на изключително сложен комплекс от фактори. Понякога дори е трудно да се открие пряка взаимовръзка между тях. В този комплекс се включват разнородни престъпления и нарушения – от дребни битови кражби до международен тероризъм, преминавайки през улична престъпност, нарушаване на правилата за движение по улиците и пътищата, гражданско неподчинение, корупция и организирана престъпност. Разбирането на проблема за вътрешната сигурност е много трудна задача. Ако понятията за нарушения и престъпления имат точно юридическо или наказателно определение, понятието „лична сигурност” остава доста размито, въпреки че в последно време заема важно място в обществения и политическия дебат. Може да се приеме, че сигурността на личността се състои от три основни компонента: физическа сигурност, сигурност на имуществото (най-общо казано) и морална, психологическа и сигурност на обкръжаващата среда, която е свързана с условията за живот и спазване на правилата за поведение в обществото.

Общи изводи за рисковете и заплахите за обществения ред и сигурност:

Външните и вътрешните рискове за обществения ред и сигурност трябва да се разглеждат като едно цяло и да се има предвид, че проблемите в едните безспорно водят до зараждане на проблеми в другите. Най – важният извод за подобряване на обществения ред и сигурност е Подобряването на Нормативната база, завишаване работата по превенцията и не на последно място осъществяване на реален контрол.

ПРИНЦИПИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНИЯ РЕД И СИГУРНОСТ В РАЙОН „КРАСНА ПОЛЯНА”.

8.1. Общи положения

Принципите за повишаване на обществения ред и сигурност в район „Красна поляна“ са насочени към повишаване на усещането за сигурност сред гражданите, чрез създаване на необходими условия и предпоставки за гарантиране на националните и регионалните интереси, ограничаване на въздействието от рисковете и заплахите и оптималното разпределяне на ресурсите.

Утвърждаването на принципите на доброто управление и противодействието на корупцията имат решаващо значение за принципите и подобряването на обществения ред и сигурност.

Структурата за сигурност на района е изградена при спазване на следните основни принципи:

Осигуряване на защита от заплахите и рисковете на територията на район „Красна поляна”;

Предимство при спасяването на човешки живот пред останалите дейности по защитата;

Осигуряване на обмен на информация ;

Наличие на сили за незабавна реакция;

Динамични промени според обстановката;

Всеки процес може да бъде спрял или пренасочен по всяко време;

Право на защита на всяко лице;

8.2.Инструментариум

Инструментариумът за сигурност на район „Красна поляна” се състои от системи, центрове, пунктове и други елементи, свързани с прилагане на превантивни мерки и предприемане на реални действия за гарантиране на сигурността на гражданите на територията на СО район „Красна поляна”.

Система за видеонаблюдение: За подобряване на обществения ред, повишаване на сигурността на гражданите на територията на СО район „Красна поляна” и опазване на общинското имущество, поетапно се развива системата за видеонаблюдение на Столична община, която е интегрирана със системата за видеонаблюдение на СДВР. Инвестират се средства за изграждане на видеонаблюдение на публични места, на които се събират голям брой хора или където концентрацията на грабежи и нападения е висока. Данните показват, че наличието на видеонаблюдение води до значително намаляване на престъпленията и посегателствата срещу лично и публично имущество. Основната цел, която се цели да се постигне е бърза, адекватна и ефективна реакция на службите при различни видове кризисни и извънредни ситуации и нарушения на обществения ред.

Системата за видеонаблюдение на учебните заведения към края на 2016 г. обхваща 15 в целият район, 1 дом за социални услуги и 1 парк. С изпълнение на предвиденото доизграждане и разширение на интегрираната система за видеонаблюдение, същата ще се разширява с обхващане на районите около УДЗ и приоритетните места с висок криминогенен риск. Изградената система за видеонаблюдение се използва за подпомагане и оптимизиране дейността на физическата охрана.

Центрове по сигурност: В СО има изградена структурна мрежа от центрове по сигурност, в които се обработва постъпващата информация и се координират действията на общинските звена. Центровете по сигурност на СО към които е свързан и район „Красна поляна” са следните:

Оперативен дежурен център и видеонаблюдение - Оперативен дежурен център (ОДЦ) на ССС, работи денонощно обобщавайки информацията на РСС и подготвя ежедневен бюлетин, който се предоставя на кмета на СО за информация. В центъра е обособено работно място на „Национална система 112”, приемащ сигнали за неспешни повиквания, касаещи дейността на общинската администрация и спешни сигнали, които са предадени на съответните служби за реакция, а на Столична община за информация. Системата позволява получаването на бърза и точна информация към ръководството на Столична община по събития и инциденти,

случили се на територията на града. Оперативните дежурни приемат сигналите, анализират и обработват и ги предават на съответната служба за реакция, след което се търси обратна информация за действията на същата във връзка със получения сигнал. Оперативния дежурен връща информация на гражданина, подал сигнала.

Оперативен център на РСС – район „Красна поляна”, който е разположен в районната администрация на общината, работи денонощно обобщавайки информацията на РСС и подготвя ежедневен бюлетин, който се предоставя на кмета на Района за информация. Предстои промяна на Техническият комплект за оповестяване (ТКО) с нов модел, компютризиране на обмена на данни и създаване на напречни комуникационни връзки между съседните на район „Красна поляна” райони за подобряване на взаимодействието помежду им.

Общностен център по превенция на територията на район „Красна поляна”, в който работят общински служители и представители на НПО по въпроси, свързани с насилието, превенция на правонарушенията, пробацията и др. Целта на центърът е организиране и провеждане на превантивни мероприятия, насочени към подобряване на обществения ред, недопускане, предотвратяване, пресичане и разкриване на правонарушенията и подобряване безопасността на гражданите. Работата на обществения център се състои в следното:

- Приема родители, деца и семейства и предоставя информация и консултации;
- Провежда беседи, организира обучения и разяснителни информационни кампании в областта на превенцията;
- Съдейства при търсене на помощ на пострадали от домашно насилие и престъпления;
- Съдейства при търсене на помощ за обществена интеграция на лица, излезли от местата за изтърпяване на наказание и лишаване от свобода;
- Организира спортни и младежки мероприятия с цел насърчаване на толерантността към етнически различните;
- Организира културно-просветни и други публични събития, които ни помагат да опознаем нашите съседи;
- Поощрява и подпомага всички полезни инициативи в областта на превенцията;

НАСОКИ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ НА ОРГАНЕТЕ НА МВР И ОРГАНЕТЕ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА ВЛАСТ.

Най-общо защитата на националната сигурност предполага обединяване на усилията на всички държавни органи, обществото и отделните граждани. Постигането на целите на защитата изисква добра съгласуваност между органите и структурните звена от различните държавни органи, органите на местното самоуправление и обществените организации, участващи в нея. Това се осъществява чрез взаимодействие и координация между участниците в защитата.

Взаимодействието е един от най-важните фактори за успешно управление, особено когато се касае за управление на сложни социални системи. То е средство за внасяне на единство в дейността на отделни структури за постигане на обща цел. Взаимодействието създава необходимите условия за обвързване на целите на отделните части на системата в едно цяло. Неговата същност се заключава в съгласуването по цел, задачи и способности за действие дейността на взаимодействащите субекти.

Взаимодействието е активно, делово сътрудничество между два и повече органа, чиито интереси са общи или почти съвпадат, така както съвпадат и техните отделни действия за изпълнение на конкретните задачи. Други автори, определяйки взаимодействието като процес, го разглеждат алтернативно: първо, „като вътрешен процес, в резултат на който съставлящите го компоненти пораждаат нови (интегративни) системи и качества, неприсъщи на образуващите

ги“ и второ, „като външен процес, като функционална връзка на системата със средата“. При това виждане за взаимодействието се разграничава координацията, дефинирайки я като „определена съгласуваност, осигуряваща постоянно динамично равновесие на системата”.

Организацията на взаимодействието между социалните организации е с *цел*: по-ефективно изпълнение на поставените задачи; икономично използване на силите и средствата; недопускане на дублиране или създаване на затруднения в дейността им при изпълнение на възложените задачи.

За да има ефективност при взаимодействието, то трябва да е съобразено с няколко *основни изисквания*: нормативна определеност на взаимните действия; непрекъснатост на взаимодействието като процес, гарантиращ успешно осъществяване на съвместна дейност и осигурява ефективност на планираните и осъществяваните мероприятия; организационна широта и пълнота на взаимодействието, налагащо по-пълно обвързване между отделните елементи на системата за сигурност в зависимост от техните компетентност и възможности, при запазването на оперативната самостоятелност на отделните органи; целесъобразност на взаимодействието, произтичаща от предварителното определяне на целите на взаимното действие; комплексност на взаимодействието, предполагаща обхващане на всички основни дейности за изпълнение на задачите; определяне на правата и задълженията на системите и разграничаване на отговорността им при изпълнение на различните задачи, осъществявано чрез спазване на равнопоставеността между изпълнителите и подчиненост съобразно тяхната йерархична подреденост.

Съществен фактор за осъществяване на ефективно взаимодействие в която и да било социална система, са организационните предпоставки за това. Необходимостта от организация на взаимодействие в самите системи произтича от няколко неща:

Първо – органите на държавната власт се намират в организационна система, което осигурява вътрешносистемните връзки, гарантира равнопоставеността на органите и подчинеността им в йерархията.

Второ – общото в целите на отделните системи и техните органи, осъществяващи дейности по гарантиране на сигурността на страната.

Трето - пълното покритие на сферите от държавното управление и националното стопанство от отделните власти, което осигурява познаване на обстановката в тях съобразно със спецификата на дейността им.

Четвърто - информационната дейност се извършва в единна система при наличието на информационно взаимодействие между отделните системи, ангажирани със сигурността на страната.

Пето - познаването на специфичните методи и форми на дейност на отделните държавни органи, ангажирани със защитата на националната сигурност, с оглед правилно планиране и участие в съвместни действия.

Взаимодействието обичайно се основава на няколко принципа: сътрудничество; взаимопомощ; взаимно влияние; синхронизиране на дейностите; повишаване капацитета на участващите в управлението. По същество взаимодействието повишава ефективността на съвместната дейност при спазването на принципа на субординацията, съчетан с принципите на централизъм и децентрализъм, заложен в нормативните актове, регламентиращи конкретната дейност.

Обикновено при разглеждане на взаимодействието се очертават два основни аспекта - вътрешно и външно взаимодействие.

При *вътрешното взаимодействие* се има предвид съгласуването на дейностите в рамките на самата социална система между нейните елементи - структурни звена, отдели, екипи, модули и други формирания. При този вид взаимодействие от голямо значение са вътрешноведомствените правила, въведени в системата и създадената организация за тяхното изпълнение.

Външното взаимодействие е по-сложно по характер в предвид на това, че в него участват структури с различни функции и задачи, макар и с основна обща цел: защита на националната сигурност в нейните различни аспекти. Това налага външното съгласуване да се организира на основата на равнопоставеност на взаимодействащите си системи при максимално съчетаване на техните интереси за реализиране на общите цели.

Когато се говори за взаимодействието като термин, отразяващ единдействието на социалните системи, е необходимо да се определи и термина координация. Докато взаимодействието внася организирано единство между елементите на дадена система или между отделни системи, то координацията е установяване и поддържане на състояние на равновесие между взаимодействащите си елементи. Координацията е практическата дейност за осигуряване на съгласуваност при практическото изпълнение на вече организирано взаимодействие или преди то да бъде организирано окончателно.

Понятието „координация“, като родово понятие, предполага предварителна договореност, изразяваща се най-често като принципна правна регламентация по определени въпроси, свързани с взаимодействието: предмета му, принципите, системността, формите, средствата, процедурите и т.н. Необходимостта от координация е обусловена от общността на целите, които стоят пред държавните органи - ефективна дейност в интерес на обществото. Тя представлява предварително съгласуван ред между елементите на която и да е система. Тази съгласуваност се постига за сметка на подреждането в система, а това е главния ѝ признак, отличаващ я от взаимодействието.

Изборът на модел за взаимодействие е съзнателен акт, отчитащ националните и международни практики в областта на защитата на националната сигурност. За да изпълни предназначението си е необходимо в него да бъде отразена структурата на държавните органи, отговорностите и взаимовръзките на тези от тях, които осъществяват държавната политика за гарантиране на сигурността на страната. Обикновено тази структура се регламентира в законите и другите нормативни актове на националното законодателство.

Повишаването и утвърждаването ролята на превенцията като стратегически, приоритетен и най-ефективен подход в борбата с престъпността е приоритетна цел на отговорните институции осигуряващи сигурността в района. Превантивната дейност се осъществява при спазване, изпълнение и прилагане за законовите и подзаконовите нормативни актове, както от страна на институции, така и на гражданите.

Разработване и прилагане на съвместни мерки въз основа на извършен анализ и идентифициране на специфични криминогенни фактори:

Съвместно разработване и прилагане на мерки за противодействие на престъпленията против личността в района, особено върху тези с най-висока степен на обществена опасност - битовите убийства, телесни повреди, полови престъпления и трафик на хора.

Осъществяване на активна превантивна дейност по отношение на всички престъпления против собствеността – частна, общинска и държавна и предимно спрямо престъпленията с най-висок кръг от пострадали – кражбите като най-масово престъпление, грабежите и измамите.

Превенция на лица и групи, които са с риск от криминализиране – уязвимите групи са деца, самотно живеещи възрастни хора, лица жертви на домашно насилие и др.

Осъществяване ранна превенция сред деца и младежи с цел ограничаване на общата престъпност (противообществени прояви) .

Няколко практически стъпки, които при условия на добра поддръжка и периодично обновявани, могат да дадат много добри резултати. Например:

- повишаване на доверието на гражданите в полицията чрез постоянен диалог. Това е елемент, който трябва да се има предвид; рязко подобряване на условията за достъп на гражданите до полицията; създаване във РПУ на действащ център за прием на граждани с непрекъснат достъп. Това трябва да бъде място за приемане на жалби, за даване на съвети и консултации. Този център трябва да уважава и да вдъхва доверие и уважение. В този смисъл очевидно ще бъде необходимо да се направи дългосрочен план за обновяване на РПУ и за оборудване в него на такъв център;
- създаване на други възможности за достъп на гражданите до полицейската услуга – електронна поща, интернет сайтове на РПУ. Възможно е сайтът на полицията да бъде съвместен със сайта на района. Когато РПУ покрива няколко района, както в случая 03 РУ, сайтът му да се съвместява със сайта на района, на чиято територия се намира сградата;
- съвместяването на сайтовете на полицията със сайтовете на районите е логично и защото една от основните характеристики на полицията е тясната координация и работа с кмета и общинските власти, съобразявайки се с обстановката в различните райони.

В плановите за действие на полицията се формулират нейните приоритети и областите, на които се обръща особено внимание. Приоритетите могат да бъдат например кражби и кражби с взлом от жилища; кражби на и от автомобили; разпространение на наркотици; контрол на Правилника за движение по улиците и пътищата. Особено внимание трябва да се обърне на: превенция на територията около училища и учебни заведения; опазване на околната среда (неконтролирано изхвърляне и горене на отпадъци).

НЕОБХОДИМИ СЪВМЕСТНИ ДЕЙСТВИЯ НА РАЙОН „КРАСНА ПОЛЯНА“ И 03 РУ – СДВР ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА СИГУРНОСТТА:

С оглед усъвършенстване на взаимодействието между район „Красна поляна“ и 03 РУ – СДВР и подобряване на неговата ефективност е целесъобразно, ползвайки опыта на някои европейски страни, разработването на *местни договори/споразумения/планове за сигурност и опазване на обществения ред*. Те ще бъдат предпоставка за осъществяването на ефективно партньорство на местно ниво.

Популяризиране на бъдещото Споразумение на обществен ред и сигурност и Стратегията за сигурност, на резултатите от прилагането им, както и на формите за активно взаимодействие с гражданите .

Развиване формите на взаимодействие между район „Красна поляна“ и 03РУ – СДВР при реализирането на разработените мерки за превенция и противодействие на престъпността.

Функциите и съставът на сектор „Общинска полиция“ са предмет на договор със СДВР за срок от четири години, сключен след Решение на СОС. Конкретните задачи, отговарящи на спецификата и динамиката в развитието на общината, се определят чрез заповеди на кмета на СО. Дейността на сектора се отчита чрез месечни, шестмесечни и годишни доклади и анализи. За периода на Стратегията за сигурност на Столична община е необходимо да продължи преструктурирането на сектор с оглед увеличаване на броя на полицаите, които да работят пряко за опазване на обществения ред и спазване на наредбите на СОС, в съответствие с

необходимостта, налагана от динамичното ежедневие на територията на район „Красна поляна” е необходимо отпускане на бройки служители изпълняващи задачите свързани с опазване на обществения ред, охраната на обекти, безопасността на движението, и подпомагат осъществяването на контролната и административно-наказателната дейност на органите на местното самоуправление към района.

НАСОКИ И КОНКРЕТНИ ДЕЙСТВИЯ ЗА ПОВИШАВАНЕ СИГУРНОСТТА НА ЖИТЕЛИТЕ НА РАЙОН КРАСНА ПОЛЯНА

ПРИОРИТЕТ 1:

Превенция и противодействие на конвенционалната престъпност в район „Красна поляна“

1. Идентифициране и анализ на специфичните криминогенни и виктимогенни фактори, личното усещане на гражданите и факторите, които оказват влияние в общността, с цел актуализиране на конкретните действия за противодействие на престъпления против личността и собствеността /частна, общинска, държавна/.

- 1.1. Изготвяне на работни карти за решаване на всеки един идентифициран проблем и конкретните мерки за решаване на проблемите по сигурността в район „Красна поляна“.

*ИНСТИТУЦИЯ/ОРГАНИЗАЦИЯ, КОЯТО МОЖЕ ДА РЕАЛИЗИРА ТАЗИ ДЕЙНОСТ: СО район „Красна поляна“, ОЗ РУ-СДВР, подпомогнати от НПО;
РЕАЛИСТИЧЕН СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ: март 2018г*

- 1.2. Засилване на полицейското присъствие в района, с цел създаване на по-голяма безопасност на уязвимите и обществени места, отчитайки необходимостта от повишаване на превантивната дейност спрямо зачестилите престъпления с най-висок кръг пострадали: кражби, грабежи и измами.

*ИНСТИТУЦИЯ/ОРГАНИЗАЦИЯ, КОЯТО МОЖЕ ДА РЕАЛИЗИРА ТАЗИ ДЕЙНОСТ: ОЗ РУ-СДВР;
РЕАЛИСТИЧЕН СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ: декември 2018г*

- 1.3. Засилване на обходно – патрулната дейност в района през тъмната част от денонощието, осъществяване на регулярни проверки на паркове, междублокови пространства, дворове на училища, метростанциите и др. за предпазване от кражби, вандализъм и нерегламентирана сеч на дървета.

*ИНСТИТУЦИЯ/ОРГАНИЗАЦИЯ, КОЯТО МОЖЕ ДА РЕАЛИЗИРА ТАЗИ ДЕЙНОСТ: ОЗ РУ-СДВР;
РЕАЛИСТИЧЕН СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ: юли 2018г*

- 1.4. Взаимодействие на полицейската институция с частни охранителни структури, занимаващи се с охрана на лица и имущество, с цел подобряване сигурността на населението.

*ИНСТИТУЦИЯ/ОРГАНИЗАЦИЯ, КОЯТО МОЖЕ ДА РЕАЛИЗИРА ТАЗИ ДЕЙНОСТ: ОЗ РУ – СДВР;
РЕАЛИСТИЧЕН СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ: март 2018 г.*

- 1.5. Подобряване на уличната осветителна мрежа и на инфраструктурата като цяло, за повишаване на превенцията в района.

ИНСТИТУЦИЯ, КОЯТО МОЖЕ ДА РЕАЛИЗИРА ТАЗИ ДЕЙНОСТ: *СО район „Красна поляна“;*
РЕАЛИСТИЧЕН СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ: *декември 2018 г.*

- 1.6. Развитие и изграждане на допълнителни локални системи за видеонаблюдение на важни за района територии, автобусни спирки, паркове, социални заведения и др. с цел намаляване на риска от извършване на престъпления и нарушения на обществения ред, както и подпомагане на разкриването им.

ИНСТИТУЦИЯ, КОЯТО МОЖЕ ДА РЕАЛИЗИРА ТАЗИ ДЕЙНОСТ: *СО район „Красна поляна“;*
РЕАЛИСТИЧЕН СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ: *март 2019 г.*

- 1.7. Анализиране възможностите и използване на ресурсите на общинска полиция за опазването на обществения ред и сигурност в район „Красна поляна“;

ИНСТИТУЦИЯ, КОЯТО МОЖЕ ДА РЕАЛИЗИРА ТАЗИ ДЕЙНОСТ: *СО район „Красна поляна“; ОЗ РУ- СДВР;*
РЕАЛИСТИЧЕН СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ: *декември 2017 г.*

- 1.8. Активизиране на работата на районното управление и взаимодействието с дирекция „Зелена система“ във връзка с опазването на горския фонд в Западен лесопарк от незаконно отсичане и добив на дървен материал.

ИНСТИТУЦИЯ/ОРГАНИЗАЦИЯ, КОЯТО МОЖЕ ДА РЕАЛИЗИРА ТАЗИ ДЕЙНОСТ: *ОЗ РУ- СДВР;*
РЕАЛИСТИЧЕН СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ: *март 2018 г.*

2. *Повишаване на информираността и развитие на потенциала на жителите на район „Красна поляна“ за превенцията на конвенционалната престъпност и справяне с рисковете пред личната им сигурност и безопасност.*

- 2.1. Запознаване на рисковите групи хора, потенциални жертви на конвенционална престъпност (самотно живеещи, възрастни хора и др.) с известни престъпни схеми, модели за безопасно поведение и избягване на рискови ситуации. Провеждане на беседи и срещи със рисковите групи и изготвяне на работни карти.

ИНСТИТУЦИЯ/ОРГАНИЗАЦИЯ, КОЯТО МОЖЕ ДА РЕАЛИЗИРА ТАЗИ ДЕЙНОСТ: *ОЗ РУ СДВР, подпомогнати от НПО;*
РЕАЛИСТИЧЕН СРОК: *на всяко шестмесечие;*

- 2.2. Превенция на престъпността сред уязвими групи: деца, младежи, възрастни хора и самотно живеещи, рискови малцинствени групи, употребяващи и злоупотребяващи с упойващи и наркотични вещества, психично болни, просяци, проституиращи и др.

ИНСТИТУЦИЯ/ОРГАНИЗАЦИЯ, КОЯТО МОЖЕ ДА РЕАЛИЗИРА ТАЗИ ДЕЙНОСТ: *ОЗ РУ-СДВР, СО район „Красна поляна“, МКБПМН, НПО, неформални групи, читалища;*
РЕАЛИСТИЧЕН СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ: *всяко шестмесечие*

- 2.3. Разработване и разпространение на препоръки с цел защита от престъпни посегателства върху имуществото подобряване на сигурността на достъп до входовете на жилищни сгради, като неразделна част е активизиране разширяване на взаимодействието между инспекторите от ОЗ РУ и ръководствата на етажната собственост;

ИНСТИТУЦИЯ, КОЯТО МОЖЕ ДА РЕАЛИЗИРА ТАЗИ ДЕЙНОСТ: *ОЗ РУ- СДВР, район „Красна поляна“;*
РЕАЛИСТИЧЕН СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ: *март 2018 г.*

- 2.4. Изготвяне на анализ и оценка за състоянието и необходимите мерки за ограничаване на домашното насилие, проблеми свързани с насилствената проституция и нелегалния трафик на хора.

*ИНСТИТУЦИЯ/ОРГАНИЗАЦИЯ, КОЯТО МОЖЕ ДА РЕАЛИЗИРА ТАЗИ ДЕЙНОСТ: 03 РУ – СДВР, район „Красна поляна”, МКБПП, НПО;
РЕАЛИСТИЧЕН СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ: март 2018г.*

ПРИОРИТЕТ 2:

Подобряване на взаимодействието между институциите и работата с граждани

КОНКРЕТНИ ДЕЙНОСТИ

1. Създаване на механизъм за регулярно провеждане на обществени консултации и дискусии с жителите на район „Красна поляна“ по отношение на мерките, които е необходимо да се предприемат за повишаване на тяхната сигурност и подобряване на обществения ред;

1.1. Сформиране на съвместни работни екипи между експерти от район „Красна поляна“, 03 РУ-СДВР и НПО, които да планират ежегодно приоритетите и дейностите за повишаване личното усещане за сигурност на жителите на Района.

*ИНСТИТУЦИЯ/ОРГАНИЗАЦИЯ, КОЯТО МОЖЕ ДА РЕАЛИЗИРА ТАЗИ ДЕЙНОСТ: СО район „Красна поляна”, 03 РУ – СДВР, МКБПП, НПО;
РЕАЛИСТИЧЕН СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ: март 2018г.*

1.2. Стартиране провеждането на регулярни информационни кампании, имащи за цел да се повиши информираността на гражданите по отношение ролята и отговорностите на конкретните институции на местно ниво, процедурите и сроковете, които е необходимо да бъдат спазвани, за да се решават конкретни проблеми, касаещи сигурността;

*ИНСТИТУЦИЯ/ОРГАНИЗАЦИЯ, КОЯТО МОЖЕ ДА РЕАЛИЗИРА ТАЗИ ДЕЙНОСТ: СО район „Красна поляна”, 03 РУ – СДВР, МКБПП, НПО;
РЕАЛИСТИЧЕН СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ: юни 2018г.*

1.3. Създаване на единен портал/сайт, на който гражданите могат да сигнализират за нередности, да задават въпроси и да получават отговори за решаване на конкретни проблеми, обединяващи дейността и правомощията на отделните институции на местно ниво;

*ИНСТИТУЦИЯ/ОРГАНИЗАЦИЯ, КОЯТО МОЖЕ ДА РЕАЛИЗИРА ТАЗИ ДЕЙНОСТ: СО район „Красна поляна”, 03 РУ – СДВР, МКБПП, НПО;
РЕАЛИСТИЧЕН СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ: март 2018г.*

2. Създаване на механизъм за подобряване взаимодействието и отчетността на институциите по отношение опазването на обществения ред и сигурност;

2.1. Създаване на работна група за планиране, реализиране и отчитане на ефекта от конкретни политики и дейности в район „Красна поляна“ за повишаване личната сигурност на гражданите;

*ИНСТИТУЦИЯ/ОРГАНИЗАЦИЯ, КОЯТО МОЖЕ ДА РЕАЛИЗИРА ТАЗИ ДЕЙНОСТ: СО район „Красна поляна“;
РЕАЛИСТИЧЕН СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ: януари 2018 г.*

2.2. Изготвяне на механизъм за координирано взаимодействие с представители на Столична община, Столичен общински съвет и Столична дирекция на вътрешните работи в случай, че на територията на район „Красна поляна“ възникнат проблеми, които не са в компетенциите на районната администрация и районното управление „Полиция“ и приемане на мерки за тяхното решаване.

ИНСТИТУЦИЯ/ОРГАНИЗАЦИЯ, КОЯТО МОЖЕ ДА РЕАЛИЗИРА ТАЗИ ДЕЙНОСТ: СО район „Красна поляна“, ОЗ РУ-СДВР; РЕАЛИСТИЧЕН СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ: март 2018 г.

2.3. Провеждане на регулярни срещи с местната общественост, на които присъстват представители на СО район „Красна поляна“ и ОЗ РУ-СДВР за отчитане на постигнатите резултати и промяна и планираните бъдещи действия;

ИНСТИТУЦИЯ/ОРГАНИЗАЦИЯ, КОЯТО МОЖЕ ДА РЕАЛИЗИРА ТАЗИ ДЕЙНОСТ: СО район „Красна поляна“, ОЗ РУ-СДВР; РЕАЛИСТИЧЕН СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ: на шест месеци

Дейностите по сигурността, описани в настоящата Стратегия са процеси, участие на хора, прилагане на технологии, технически способности, които чрез рационално използване на описания инструментариум ще осъществяват функционирането на структурата за сигурност, правят я гъвкава и приспособима към динамичната среда за съществуване.

ФИНАНСИРАНЕ

Финансирането на елементите от структурата за сигурност и дейностите по осъществяване на политиките за сигурност, описани в Стратегията се реализират чрез годишния общински бюджет и разрешени от закона начини. Осигуряването на финансови средства е предпоставка за подобряване на средата за сигурност и гарантира предначертания успех в доизграждането на структурата за сигурност и рязкото подобряване на взаимодействието между отделните компоненти с цел постигане на сигурност за отделния човек.

Собствения бюджет на СО е ограничен за финансиране на дейностите по сигурността поради огромните инвестиционни потребности на общината във всички сфери на общественоекономическия живот. Към момента средствата по бюджета на СО за текуща поддръжка, мониторинг на състоянието и рехабилитация на структурата, свързана със сигурността са недостатъчни.

МОНИТОРИНГ

Мониторингът като понятие означава наблюдение, анализ и оценка на дадено действие, явление или събитие. В настоящата Стратегия под „мониторинг“ се разбира контрол чрез обратна връзка, анализ на дейността и възможности за корекция в работата с цел провеждане на

политиките за сигурност на територията на СО. Ежедневно по системата за сигурност се извършва мониторинг както следва:

- ОД на СССР - три пъти в денонощието и при възникване на събитие;
- ОДЦВ - два пъти в денонощието и при необходимост.

Всички възникнали инциденти, ситуации и произшествия на територията на СО се докладват веднага на директора на дирекция ОРУОМПЗБ, който отдава необходимите разпореждания за незабавна реакция, информира кмета и при необходимост изпраща екип за реакция на място.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В периода след 1990 г. в страната настъпиха коренни политически, икономически, социални и демографски промени. Промени се статусът на страната, особено след пълноправното членство в НАТО и Европейския съюз и ускорените темпове на интеграция в евроатлантическите структури. Всичко това оказва влияние и върху динамиката и структурата на престъпността. Появиха се нови видове престъпност, които се опират на постиженията на върховите технологии и правят борбата с тях изключително трудна. Все пак преобладаващи са т.нар. битови престъпления, престъпленията, насочени срещу личността и собствеността на гражданите, които продължават да оказват решаващо влияние при оценяване на работата на полицията и в отношенията полиция – общественост. Съществува впечатление, че резултатите от работата на органите на полицията не удовлетворяват очакванията на обществото. В настоящата стратегия бяха посочени основните причини за това състояние и вижданията за качествена промяна в краткосрочна и средносрочна перспектива. Очевидно структурите на Министерството на вътрешните работи, оставени без широка обществена подкрепа, не са в състояние да ограничат този, а и другите видове престъпност на поносими за гражданите равнища. Публично-частното партньорство би могло да генерира нов ресурс на обществено доверие към правозащитните органи, от една страна, както и да допринесе на практика за повишаване ефективността в действията на полицията срещу престъпността, от друга. Ясната политическа визия за дългосрочното и системно взаимодействие между държавните органи и гражданското общество би допринесла за превръщането на този тип партньорство от символичен в реален инструмент за осъществяване на реформата; за въплъщаването на девиза „полицията в служба на обществото” в конкретни действия и резултати.

ИЗВОДИ:

Ежедневната дейност на службите за сигурност и за обществен ред по защитата на националната сигурност и в борбата с престъпността протича в трудни условия, свързани с увеличаването на престъпните прояви, организирания им характер, постоянно променящо се законодателство и при обществени нагласи към техния труд, все още не изживели наслажденията от миналото. Вярно е, че промените в службите настъпват бавно, не винаги са удачни и без да дават видимо очаквания обществен ефект, но като цяло те винаги са насочени в една посока - укрепване на сигурността и обществения ред, и успешна борба с престъпността.

Опитът да се разгледа миналото и настоящото на българските служби за сигурност и за обществен ред дава основание за няколко основни извода:

1. Изграждането и развитието на системата за сигурност и обществен ред е *неделимо* от политическото, икономическото и културното развитие на страната. Разцветът и упадъкът на страната през годините са тясно свързани и със състоянието на нейните специализирани служби. Историята на тези служби в България показва, че при промяна на обществените отношения се променя и политиката, и държавната администрация. Но разгледаните организационни и функционални аспекти на сектора за сигурност през отделните периоди потвърждават, че независимо от радикалните промени на обществените отношения, *съществува постоянност* във философията и културата на дейността по защита на сигурността и обществения ред в страната.

2. *Недооценяването и пренебрегването* на специфичната дейност на органите за сигурност и за обществен ред винаги *се отразява зле* върху интересите на страната и дори може да бъде твърде опасно за нейното съществуване. В същото време не трябва и да се преувеличава тяхната роля. Те са само инструмент на държавното ръководство в политическата му дейност по изграждане на общата система за защита на националната сигурност. Обективните фактори в развитието на света и на страната са по-силни от тях. Службите се съобразяват с тях и не могат да ги определят.

3. Службите за сигурност и за обществен ред *трябва да са надпартийни*, да не са обвързани с отделни партии и политически организации. Тяхната дейност трябва да е свързана само и единствено със защитата на конституцията и другите закони на държавата, сигурността на обществото и на отделните граждани. Превръщането на специализираните служби в репресивен апарат и инструмент на тясно партийни интереси води до сериозни деформации на тяхната обществена функция и на значението им като орган за защита на националната сигурност.

Всяка действително научна теория отразява обективни закономерности на определен аспект на обществения живот. Теорията за националната сигурност и за нейната защита е именно такава теория, отразяваща закономерностите на изграждането на българската държава и на българската нация съобразно интересите на българското общество. Съчетаването на основните теоретични постановки в сферата на сигурността и практическите действия на компетентните държавни институции са тяхното реализиране в живота е предпоставка за гарантирането на националната сигурност и в частност вътрешната сигурност и стабилност на страната.

Бъдещето изисква нов подход в сферата на националната и в частност на вътрешната сигурност. Той се нуждае от налагане на ясни правила на „играта без правила“ и повишена отговорност на всички, които пряко или косвено участват в нейното осъществяване. Същевременно системата за сигурност и обществен ред изисква ново, по-високо ниво на сътрудничество - национално и международно, за да успее да се справи успешно с все по-тежките предизвикателства пред човечеството в съвременния свят.